

ΤΑ ΚΛΕΙΝ

THE

ΠΡΟΣΑΓΑΓΑΝΔΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

ΤΑ ΚΛΕΗ

ΤΗΣ

ΠΡΟΠΑΓΑΝΔΑΣ.

Ἐν ᾧ ζῶμεν εἰς τὸν πεφωτισμένον τοῦτον αἰῶνα τῆς παγκοσμίου συμπολιτείας, ὅτε τὰ νέφη τοῦ σκότους ἀφίστανται τοῦ φωτός τῆς διανοίας ὡσπερ ἡ νύξ τοῦ ἡλίου, ἐν ᾧ τὰ ἔθνη ἀδελφοποιούμενα πανταχοῦ διὰ τῶν ἀδιαρρήκτων δεσμῶν τῆς ἠθικῆς ὁμοιοῦσας καὶ τοῦ δικαίου, συναπολαμβάνουσι τὰ ἐξ αὐτῆς ἀγαθὰ, δυστυχῶς, ἐν τῇ Ἀνατολῇ, εἰς τὸν πάλαι ποτὲ περίδοξον τοῦτον τόπον, διαδραματίζονται τὰ πλέον ἀπαίσιμα δράματα, ἀπέναντι τῶν ὁποίων φρικιάζει ἡ ἠθικὴ, καὶ ἀποστρέφει τὸ πρόσωπόν του καὶ αὐτὸς ὁ μέσος αἰὼν, ἤγουν τὸ φάσμα τοῦ βδελυγμοῦ καὶ τῆς ἐρημώσεως! Καὶ ὡδε μὲν βλέπομεν τάγματα Ἰησοῦϊτῶν δίκην ταρακτοῦ περιφερόμενα ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν, καὶ ἀπὸ οἰκίας εἰς οἰκίαν, ζητοῦντα τὸν τὰς ἀμαρτίας τῆς Φλωρεντιανῆς Συνόδου ἀράμενον ἄνθρωπον, καὶ ἀφ' ἑτέρου τὴν μέχρι ἀναληθσίας ἀδιαφορίαν τῶν ἡμετέρων.

Προθέμενοι ἵνα κατ' αἴτησιν πολλῶν καὶ σεβαστῶν φίλων διαφωτίσωμεν τὰ διεστῶτα, καὶ ἀποδώσωμεν τὰ τοῦ Καίσαρος Καίσαρι, καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ, προθέμενοι ἵν' ἀποδώσωμεν ἐκάστῳ τὰ εἰκότα καὶ νόμιμα, ἐπικαλούμεθα τὴν συναρωγὴν πάσης πεφωτισμένης διανοίας πρὸς ἐπανόρθωσιν τῶν ἡμαρτημένων, πρὸς δὲ, καὶ τὴν ἐπιείκειαν καὶ συγγνώμην αὐτῶν ἐκείνων, οὓς μέλλει νὰ διαφλέξῃ ἡ ἀλήθεια, ἐξ ὀνόματος τῆς ἠθικῆς ὁμοιοῦσας καὶ τοῦ δικαίου. Ἐμβαίνοντες εἰς τὴν ἀδελφικὴν καὶ εἰρηνικὴν ταύτην συνδιάλεξιν,

δεν ἐπιθυμῶμεν ὡς ποτε εἶδον τοὺς λαοὺς τῆς παλαιᾶς τοῦ
Χριστοῦ Ευλασίας, εἴτε καταφθίνουσι εἰς βλασφημίας ἀπαθρο-
πίας καὶ ἀνέργας, ὅπως τὰ σέλιμα καὶ ἀσημάτωτα φιλόδοξα τῆς
προπαγάνδας, δι' ἃν γίνονται, καὶ ἀφ' ἧς καὶ αὐτὴ καὶ πᾶσα ἀντι-
λήψις, καὶ ἀποργί, πῶς ἠρέθη τῆν διαμαρτυρίαν αὐτῶν ὁ τῆς προ-
παγάνδας ἐπιπτώσις σβηστικότητος ἀσχημίστου τῆς ἁγίας Πα-
ταίης Ἐδρας, ἢ, ἐν ταῦτα διαμαρτυρήσαν ἐν ἀγνίᾳ τῆς Σβη-
στικότητος τοῦ, ὡς δὲν ἀναφθίσκουσι, ἀποργί, πῶς δὲν συναρμόσθῃ
τὸ κενὸν φθῆγμα, ἀπαιρηστικῶν αὐτῶν.

Ἄλλ' ἐπὶ τοῦ ζήτηματος διασπρῆζεται ἡ προπαγάνδα, ὅτι διὰ
τῆς ἑξαπλίσεως τῆς σημαίας τῆς ἐν τῇ Ανατολῇ, ἀπεπλήρωσι τοῦ
ἐν τῆς Ἰταλίας ζήτησι τῆς Φλωρίας (α). Ἰταλὶ δι' ἐπὶ βλῆσις τῆς
διπλῆς σημαίας κατακρίνῃ ἐν τῇ ἀμνηστῆ τῆς τῆν ἰαίῃ τῆς Ανα-
τολῆς ὡς ἀρρηστικῶν, καὶ ἀφ' ἐπὶ τοῦ τῆς Ἰταλίας ὡς παρ-
ρηστικῶν διδόν τῆν θέσιν αὐτῶν Ἰταλίας.

Ἐκαστῶμεν κατὰ θέσιν ἔργουσι βλασφῆμίας οἱ ἰσχυρισμοὶ αὐτοῦ,
καὶ ἐν συνήθειᾳ μετὰ τὸ φθῆμα ἕως τῆς βλασφῆμίας. Καὶ πρῶτον, τὰ
ἐν τῇ Ανατολῇ σημαία ἀποπλήρωσι εἰς τοὺς διακρίσεις, εἰσὶν 20 ἢ
τὸ πλεον 25, ἀλλ' ἔστω, ὅτι κατὰ τὸν ἰσχυρισμὸν τῆς προπαγάνδας
εἰσὶν γένια καὶ τρισημῆα, ὁ ἰαίῃ τῆς Ἰταλίας ἀναθῆναι εἰς 25 παρ-
ρηστικῶν ἑξατομηθῆσι φησὶν τὰ 25 ἰσχυρισμῶν τῆς Ἰταλίας
διηστικῶν ποτὶ ἡ ἀντιρηστικῶν μετὰ γένια ἢ τρισημῆα; ἐν τῇ Ανα-
τολῇ φησὶν; ἔρ; βλασφῆμίας! ἔστω, ἐν ἡ προπαγάνδα ἐν τῇ ἀμνη-
στῆ τῆς ἀντιρηστικῶν δι' ἑξατομηθῆσι τῆς Ἰταλίας μετὰ ἐν ἕστωσι τῆς
ἀνατολῆς ἄλλῃ, πῶς ἐν τῇ σημαίᾳ τῆς ταύτης ὁ νόσις καὶ ἡ ἀφ-
πῆσι; Τουριστικῶν δὲν ἑξαπλῆσι καὶ ἐνδοξῆσι καὶ γενιαν, ὅσις ὁ
τῆς Ἰταλίας, ὅσις διασημῆθῆσι ἀπὸ τῆν προσημῆσι αὐτῶν διδόν,
καὶ ἀσχημίστου τῆς ἀθήσεως τῆς σημαίας τοῦ, παρρηστικῶν ἀπὸ
πλήσεως εἰς πλῆσι, καὶ ἀπὸ ἐπιμαρτυρίας εἰς ἐπιμαρτυρίας, ἔστωσι τῆν
σημῆσι τῆς παρρησίας τοῦ, καὶ ἐπλήρωσι τῆν σημαίᾳ αὐτῶν ἔστωσι εἰς
πλησὶν ἀφῆσι, καὶ ἑξαπλῆσι αὐτῶν δὲν συναρμόσθῃ καὶ ἕστωσι καὶ
βλασφῆμίας, ὅσις ἑξαπλῆσι τῆν ἰσχυρισμῶν τοῦ ἀφῆσι, καὶ ἀσχημίστου
τοῦ πλῆσι αὐτῶν ἀπῆσι αὐτῶν; Μετὰ φησὶν, ὅσις ἀφῆσι αὐτῶν
πῶς δὲν ἀσχημίστου, ὅτι καταθῆθῆσι μετὰ εὐτελείας τὸ ἰσχυρισμῶν

(α) Ταῦτα εἰσὶν καὶ ὁ τῆς ἁγίας Ἐδρας Πατῆς, ἐν τῇ ἀμνηστῆ τῆς ἐν
τῇ ἰσχυρισμῶν τοῦ πλῆσι αὐτῶν τῆς προπαγάνδας καὶ τῆς προσημῆσι ἐν
προσημῆσι ὁ φησὶν ἕστωσι, ὅσις ἕστωσι ἕστωσι μετὰ τῆν ἰσχυρισμῶν τοῦ ἀπὸ τῆς
Φλωρίας, ἑξαπλῆσι καὶ ἀσχημίστου τῆς ἀσχημίστου προπαγάνδας, ἕστωσι ὅσις
καταθῆθῃ ἡ παλαιὰ ἐπλήρωσι, ἀσχημίστου τὸ πλῆσι αὐτῶν ἕστωσι. Τὸ ἕστωσι

τῆς ἱερωσύνης ἀξίωμα; Ἔως πότε ἡ ἀφροσύνη θὰ διακατέχει καὶ νοῦν καὶ καρδίαν, καὶ πάσας τὰς αἰσθήσεις ὑμῶν; Ἔως πότε θὰ παρβαιάζετε τὸ μέγα τοῦ Σωτῆρος παράγγελμα: Χεῖλη ἱερέως οὐ ψεύδονται; Ποῦ αἱ ἑκατοσφύιες καὶ αἱ χιλιάδες τῶν σφαγίων σας; Πῶς δύναται νὰ καταριθμηθῶσι τὰ ἑκατομμύρια τῆς Ἰταλίας, μὲ τὰ μηδενικά τῆς Ἀνατολῆς; Τοιαύτη ἡ ἀποστολή σας; Τοιαύτη ἡ ἐκ τῆς Ῥώμης ὑμῶν ἐντολή; Ποτὲ μὴ γένοιτο! ἀλλ' ἂν ὁ Θεὸς μὴ τὸ δώσῃ καὶ ὁ Κλῆρος τῆς Ῥώμης συμμερίζηται τὸ φρόνημα καὶ τὰς δοξασίας σας, τότε δυνάμεθα εἰπεῖν, ἐν τοιαύτῃ οἰκτρᾷ καταστάσει, ἢ ὅτι ὁ Βεελζεβουὺλ μετέστησε τὸν τῆς κολάσεως θρόνον, ἢ ὅτι τὰ νέφη τοῦ μεσαιῶνος συνεπυκνώθησαν εἰς τὴν Ῥώμην. Ἐξαίρεσι τῶν ἀνωτέρω, ὁ λαὸς τῆς Ἰταλίας δὲν ἐστασίασε δογματικῶς κατὰ τῆς Ἐκκλησίας αὐτοῦ. Πῶς λοιπὸν τὴν πολιτικὴν ἐπανάστασιν κατὰ τῆς τυραννίας, θεωρεῖτε ὡς Ἐκκλησιαστικὴν στάσιν; Τοῦτο δὲν χρῆζει διασαφήσεως. Συνάγετ' ἐντεῦθεν, ὅτι τὸ θρησκευτικὸν ὑμῶν δόγμα εἶναι ἡ πολιτικὴ ἐξουσία. Ἄρα κατὰ τὴν λογικὴν ταύτην μαρτυρίαν, ἣτις ἀνακρίνει καὶ ἐπιδικάζει τὰς πράξεις σας, τοιαύτην ἐξουσίαν χαλκεύετε καὶ ἐνθάδε· ἂν δὲ, καὶ τοῦναντίον, πῶς κατακρίνετε τοὺς γενναίους Ἰταλοὺς, οἵτινες δὲν ἐστασίασαν κατὰ τῶν δογμάτων τῆς ὁμοδόξου αὐτῶν Ἐκκλησίας; Ἀποκρίθητε, ἐὰν ἐπὶ τῶν δακτύλων σας δύναται νὰ σταθῇ κάλαμος.

Καὶ ταῦτα γε ἱκανά, ἵνα αὐτομάτως συντρίψωσι τὰς πλεκτάνας καὶ τὰς παγίδας τῆς προπαγάνδας, ἐὰν ἐν γνώσει διαχαλκεύῃ καὶ στήνῃ αὐτάς· ἂν δ' ἐξ ἀμαθείας τε καὶ ἀγνοίας, ὡς δὲν ἀμφιβάλλομεν, ἔστω συγχωρημένη παρὰ Θεοῦ τοῦ ἐτάζοντος καρδίας τε καὶ νεφρῶν, ἐφ' ᾧ καὶ ἀνασκευάζοντες τὰ στασιώδη τῆς Προπαγάνδας κηρύγματα διὰ τῶν ἰδίων αὐτῆς ὀπλῶν ἐπικαλούμεθα ἄνευ τινὸς προκαταλήψεως τὴν αὐστηράν τῶν ἀναγνωστῶν μας κρίσιν, ἢ καὶ παντὸς τοῦ Ῥωμαϊκοῦ Κλήρου, ὄνπερ δεόμεθα καὶ ἱκετεύομεν, ἐὰν ἀληθῶς φωταγωγῆται ἀπὸ τὰς ἀκτῖνας τοῦ θείου λόγου, νὰ διαφωτίσῃ καὶ ἡμᾶς ἐπὶ ἐπὶ παντὸς κεφαλαίου, καὶ ἂν μᾶς πείσῃ κανονικῶς τε καὶ λογικῶς, ἐσμὲν ἔτοιμοι νὰ ταχθῶμεν μετὰ πολλῶν, ψυχῇ τε καὶ σώματι, εἰς τὴν κραταιάν του σημαίαν. Δότε πάντες ἀκρόασιν· ἀντιπαλαίει ᾧδε ὁ νοῦς καὶ τὸ δόγμα, μὲ τὴν πλάνην καὶ τὴν αὐθαιρεσίαν.

Ἄν καὶ ἀντιπαλαίῃ τὸ δόγμα κατὰ τοῦ σχίσματος, οὐχ ἥττον τὸ πανάγιον τοῦτο δώρημα ἱστάμενον ὑψηλά, ἐν ᾧ διέλαμψε καὶ ἐνεσκηνώθη εἰς τὰς καρδίας τῶν θεοπνευστῶν πατέρων, ἀφήσῃ τὴν κριτικωτέραν εἰσήγησιν εἰς τοὺς κρατίστους τῶν θεολογικῶν εἰρήσεων· ἀντὶ τοῦ δόγματος ἀπτιώμεθα τῶν πτερόγων αὐτοῦ, ἵνα σὺν Θεῷ

βοηθῶ εἰσέλθωμεν εἰς τὸν Ναὸν τοῦ ἀκροτάτου θυσιαστηρίου, ἐρυνώντες καὶ καταδεικνύοντες διὰ τῆς ἐν χερσίν ἱστορίας, ποῖα τὰ λειποτακτῆσάντα τοῦ ἱεροῦ τούτου Ναοῦ κληρικὰ τάγματα, καὶ ποῖα ἐμμένουσιν ἐντὸς αὐτοῦ, ὠραιζόμενα καὶ κλειζόμενα εἰς τοὺς ἀνθρώπους τῆς θείας μεγαλουργίας. Δεῦτε καὶ ἀντιμετρήσωμεν τὰ μὲν καὶ τὰ δὲ, δεῦτε καὶ ἀντικρυσθῶμεν εἰς τὸν ναὸν τοῦ ὑπερτάτου δικαστηρίου!

Μουσα! καὶ σὺ μεγαλοδόναμος Ἐκκλησία, κάτασχε πᾶσαν βαρεῖαν φράσιν ἢ λέξιν, ἥτις δύναται ἐξερχομένη τοῦ ἔρκου καὶ τῶν χειλέων νὰ πιρᾶνῃ ἢ νὰ λυπήσῃ τὰ αἰδέσιμα τάγματα τῆς Ἁγίας Ἐδρας, ἢ καὶ αὐτοὺς τοὺς ἀδελφοὺς μας χριστιανούς, οἵτινες αἰσθάνονται ἔκτοτε καὶ ἀγκνακτοῦν διὰ τὴν αἰσχύνην, ἣν περιάπτει ὁ κληρὸς αὐτῶν, σκανδαλίζων, ἐξονειδίζων, τοὺς εἰς τὴν πατρίαν πίστιν στερρῶς ἐστηκότας.

Καὶ ἵνα μὴ ἔλθωμεν εἰς ἱστορικὰς διακρίσεις, παρκατηρούμεν, ὅτι ἡ Ἁγία τοῦ Χριστοῦ θρησκεία ὑπῆρξε μία καὶ ἀδικίρετος, κατὰ τοὺς πάλαι ποτὲ χρόνους, διέλαμψε δὲ κατὰ τὴν Ἀνατολήν, καὶ ἐντεύθεν μετεδόθη εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ τὴν Ρωσσίαν. Τὸ σχίσμα ἐγένετο πολλοὺς αἰῶνας εἰς τὸ κατόπισιν, καὶ ἐπήγασεν ἕκ τινος αἵρέσεως τῶν ἐν Ἰσπανίᾳ κληρικῶν, τούτους δὲ ἐπετίμησαν οἱ τότε μακαριοὶ Πάπαι τῆς Ἁγιοτάτης Ἐδρας, ἀλλ' ἡ φωνὴ τῶν δὲν αἰσθηκοῦσθη, καὶ ἡ αἵρεσις ἐπέξετάθη μέχρι τῆς Ἀυστρίας τε καὶ Γαλλίας. Ἐν τοιαύτῃ ἀμηχανίᾳ εὗρεθεις καὶ ὁ τότε Πάπας, ἠσπᾶσθη καὶ οὗτος τὴν αἵρεσιν τῶν ἐν Ἰσπανίᾳ, προσθέτας εἰς τὸ ἱερὸν τῆς Πίστεως Σύμβολον τὴν ἐκπόρευσιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ ἐκ τοῦ Υἱοῦ. Τὴν δὲ καινοτομίαν ταύτην διεδέχθησαν εἰς τὸ κατόπισιν, καὶ ἄλλαι δογματικαὶ ῥήτραι, ἧγουν τὰ ἄζυμα ἀντὶ τῶν ἐνζύμων, βαντίσεις ἀντὶ βαπτισμάτος, πουργατόρια λπ. καὶ λπ. Τὰ δὲ τερατουργούμενα κατὰ τὴν ἁγίαν μετάδοσιν, σιγμῇ τοῦ ἐκπνέοντος πλάσματος, ἐμποιοῦντα φρίκην εἰς τοὺς ἀκούοντας, καὶ πολὺ περισσότερον τοῦ ἐσπρακότας, σφίνομεν ἀνεξέλεγκτα, δὲν ἀπτόμαθα ἀνοσίων ἔργων, φοβούμενοι ἵνα μὴ διαμολυνθῇ ἡ ἀκοή τῶν ἀναγνωστῶν μας.

Τοιοιουτρόπως σχηνευθεῖσα ἡ Ἐκκλησία τῆς Ρώμης ἀπὸ τὰς ἐξαρτήσεις αὐτῆς, εὗρεσκε μέχρι τινὸς παρηγορίαν ἀπὸ τὴν Ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν, καὶ ἰσως, ἰσως προϋτίθετο ν' ἀνοικοδομησῇ τὴ συνκρωγῇ τῆς Μητρὸς τὸ κακαστραφέν αὐτῆς οἰκοδόμημα, ἀλλ' ὅτε ἐν κειρῷ τοῦ αἰεδύμου Φωτίου ἐζητεῖ ἀφανῶς νὰ ἐπηρεάσῃ τὰς ἐξαρτήσεις τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἰδίως τὴν Ὀρθο-Μοισίαν εἰς τὸ νὰ παραδεχθῶσι τὴν Ἰσπανικὴν αἵρεσιν, ἡ Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία, βλέπουσα ἀφ' ἑνὸς τὸν ἐπιχειρούμενον κίνδυνον, καὶ ἀφ' ἑτέρου ἀ-

ναλογιζομένη τὰς ἀρὰς τῶν Θεοφόρων Πατέρων εἰς τὸν ὄντινα μεταβάλη, θίξη, προσθήτη ἢ ἀφαιρέση κεραίαν τοῦ θειοτάτου Συμβόλου, ἐστοχάσθη ὅτι, ἢ πρέπει νὰ παραδεχθῆ καὶ αὕτη τὴν ἐν τῷ Συμβόλω προσθήκην καὶ σὺν αὐτῇ τὰς ἀρὰς τῶν Θεοφόρων Πατέρων, ἢ, ἐμμένουσα εἰς τὰ πατρῶα, ν' ἀποκηρύξη, ὡς καὶ ἀπεκήρυξε, τὰς καινοτομίας τῆς Ῥώμης· ἢ δὲ Ῥώμη κρύπτουσα τὴν αἰσχύνην της, δυσχυρίζεται ὅτι διὰ τῶν καινοτομιῶν της ἀνεπλήρωσε δογματικῶς πάνθ' ὅσα παρέλειψαν Σύνοδοι Ἰσραὶ. Ἐξετάσωμεν τὸν ἰσχυρισμὸν της.

Δεδόσθω, ὅτι ἡ ἀντίρρησις της αὕτη στηρίζεται εἰς ἐξιχνιασμένα μυστήρια! Ἡ Ῥώμη, πρὶν ἢ ἀποδεχθῆ τὴν Ἰσπανικὴν αἵρεσιν, ὤφειλε ἵνα ἐκζητήσῃ τὴν συγκάλεσιν ἰερᾶς Συνόδου, καὶ τῇ συγκαταθέσει αὐτῆς νὰ προβῆ εἰς ὃ καὶ προέβη ἀντικανονικῶς καὶ ἀντιδογματικῶς μέτρον, καὶ οὐχὶ νὰ ζητῆ δολίως καὶ αὐθαιρέτως, ἵνα ἐπιβάλη τὴν νοθεσίαν της καὶ εἰς τὰς ἄλλας ὁμοχρίστους Ἐκκλησίας. Τὸ ἐπιτάττειν, προσθέτειν ἢ ἀφαιρεῖν εἶναι ἀντιδογματικὰ καὶ αὐθαίρετα, καὶ, ὅστις τοιαῦτα ποιεῖ, λογίζεται ἀντικανονικὸς, ἢ, ὡς λέγουσιν οἱ Λατίνοι, *Σχισματικός*! Ἄρα ὁ τίτλος οὗτος, ὃν ἀποδίδουσιν αὐθαίρετως εἰς ἡμᾶς, ἀνήκει λογικῶς καὶ κανονικῶς τοῖς Φραγκισκάνοις.

Ἄλλ ἐπὶ τὸ προκείμενον. Τί ἤθελε προκύψει, ἐὰν καὶ ἡ Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία συνεμερίζετο τὴν διαγωγὴν τῆς Ῥώμης, νοθεύουσα καὶ μετασειούσα τὰ καλῶς καὶ νομίμως θεσπισθέντα; Ἐν τοιαύτῃ οἰκτροῦ ἀπογνώσει, ἤθελε φθάσωμεν εἰς ἀδιέξοδον κυκεῶνα· τὴν σύγχυσιν καὶ τὸν κυκεῶνα τοῦτον προβλέποντες οἱ Θεοφόροι Πατέρες, ἐθέσπισαν « Ἀνάθεμα » εἰς τὸν ὄντινα προβῆ εἰς καινοτομίας. Ἄρα ὁ προσθέτων ἢ ἀφαιρῶν λογίζεται *Σχισματικός*, καὶ οὐχὶ ὁ ἐμμένων εἰς τὰ πατρῶα. Ἄς λάβῃ ὅθεν ἡ Ῥώμη τὸν τίτλον της τοῦτον, ὃν ἐξηγόρασε μὲ τὰς ἀρὰς τῶν Θεοφόρων Πατέρων, ἢ, ἂν αἰσθάνεται ἐν ἑαυτῇ βραεῖαν τὴν τύψιν τῆς συνειδήσεως, ἃς ἀποπτύσῃ τὰς μέχρι τοῦδε καινοτομίας της, ἐπανερχομένη εἰς τὰ πατρῶα, καὶ τότε οὐδεὶς θέλει κατακρίνει αὐτὴν, ἀπεναντίας ὅλος ὁ τύπος, σύμπαντες οἱ πεφωτισμένοι νόες θέλει ἐπικροτήσωσι τὸν νῦν ἐπὶ τῆς Ἀγίας Ἐδρας καθήμενον. Ὁ Πίος Θ' καὶ ὁ κληρὸς αὐτοῦ, ὅστις δὲν λογίζεται ἔνοχος διὰ τὰς παρασπονδήσεις καὶ τὰς καινοτομίας τῶν προκατόχων του, ἐπανερχόμενος, σὺν θεῷ βοηθῶ, εἰς τὰ πατρῶα, θέλει περιποιήσῃ τὴν μεγίστην ἐν τῷ κόσμῳ ὑπόληψιν. Βασιλεῖς τε καὶ ἔθνη, καὶ πρωτίστως ἡ Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία θέλει ἐπιστέψῃ τὴν ἀγίαν αὐτοῦ κορυφὴν μὲ ἀμάραντον στέφανον. Ὁ Πίος Θ', ἐὰν ἀνὴρ μεγαλόφρων, μὴ ἐγκαταλειψάτω τὴν δόξαν τε καὶ τὸ μεγαλεῖον εἰς τοὺς μεταγενεστέρους, τοσοῦτον μάλλον, καθ' ὅσον ἤδη περῆλθεν ὁ καιρὸς τοῦ σκότους καὶ τῆς ἐξἄχρειώσεως, ἐφ' ᾧ οἱ δυνάσται καὶ τύ-

ραννοι, χρώμενοι τοῦ ἁγίου φωτός, ὃ εἶναι ἡ ἁγία καὶ μόνη θρησκεία, ἀνέβαινον δι' αὐτῆς εἰς τὰς ὑψηλοτάτας τῆς κοινωνίας βαθμίδας· ἡ θρησκεία κατὰ τὸν παρόντα αἰῶνα, καὶ καθ' ὃ ἐθεσμοθετήθη ὑπὸ τῶν Ἀποστόλων, εἶναι τὸ πορίτροχον ἄρμα, ὅπερ διασφαιριζόμενον ἐν τῷ οὐρανῷ, συνέχει διὰ τῶν ἀκτίνων τοῦ τὴν γῆν τε μετὰ τοὺς πλανήτας, καὶ τούτων τὰ κτίσματα μετὰ τὸν κτίστην καὶ, καθ' ὃ οὐράνιον δώρημα, δὲν ἔχει τι κοινὸν μετὰ τὴν γήινον βασιλείαν, καὶ καθ' ὃ θεῖον, ἔρχεται ἐν τῷ νοῦ καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ διὰ τοῦ παναγίου φωτός, καὶ οὐχὶ ἐν τῷ σώματι διὰ τῶν λογγῶν καὶ τῶν τηλεβόλων. Τοιοῦτον τὸ οὐράνιον αὐτῆς χάρισμα. Ὁ δὲ πρῶτιστος τοῦ Σωτῆρος ἄγγελος εἶναι «μὴ φονεύσης»· ἀλλ' ὅταν οἱ λειτουργοὶ αὐτοῦ ἐξ ὀνόματος τῆς θρησκείας ἐξοπλίζωσι στρατούς τε καὶ στόλους, καὶ καταστρέφωσι διὰ τοῦ πυρός καὶ σιδήρου πόλεις καὶ ἔθνη, τότε λειτουργοὶ εἰσὶν οὗτοι, ἀντιπρόσωποι τοῦ Σωτῆρος; ἡ Ἄναι καὶ Καϊάροι; Τοῦτο ἄς τὸ δικαιοσύνη καὶ ἄς ἀπαντήσῃ ἡ Ρώμη, ἐφ' ἧ καὶ διαρρηγνόμεν τὴν ἐτέραν σκευὴν, ἐφ' ἧς διαδραματίζεται ἡ ἐπίσης ἑλληνικὴ κωμῳδία.

Ποία τις αὕτη; Ἡ τοῦ προσωποποιήσεως, ὅπωςθεν τῆς ὁποίας παίζουν τὴν τυφλομαίαν λειτουργοὶ τῆς Ἁγίας Ἐδρᾶς, ὡς νὰ ἐπρόκειτο τοὺς τερατοποιούς τῶν θεάτρων νὰ διαδεχθῶσιν ἐν τῷ προσωποποιήσῃ τούτῳ αἰῶνι ἱερεῖς τῆς θρησκείας. Οἱ διαλεθόντες τὰ πρακτικὰ τῆς Φλωρεντιανῆς Συνόδου γνωρίζουν, ὅτι ἀσείεται τὸ δικαίωμα εἰς ἀμφοτέρους τὰς θρησκείας ἐλευθέρου ἵνα προσεγγίζωσι τὴν ἀνκίσμακτον τοῦ ζωοδότου θεοῦ, εἴτε δι' ἐνζύμων, εἴτε δι' ἀζύμων, ἐκάστη, ὡς βούλεται πρὸς δὲ, ἀσείεται ἐλευθέρη ἡ Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία νὰ ἐκφρασῇ τὸ ἱερὸν τῆς πίστεως Σύμβολον, ὅπως ἐθεσπίσθη ἀπὸ τῆς Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ἀλλὰ τῇ ἐπιτάσσεται ἵνα πιστεύῃ, ὅτι τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ἐκπορεύεται καὶ ἐκ τοῦ Υἱοῦ. Ἴδου ἡ πρωτίστη καὶ μόνη αἰτία δι' ἣν ἀπεκρήθησαν αἱ ἀπεγνωσμένα αὐτῶν πράξεις ἀπὸ τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἔκτοτε τὸ Σχίσμα ἔλαβεν ἔντασιν καὶ καταφοράν. Τοιαῦτα ἐθεσπίσαν βία καὶ δυναστεία οἱ Λατῖνοι κατὰ τῶν ἡμετέρων, καὶ τοιαῦτα δογματίζει καὶ διαρρηγνύει ἡ προπαγάνδα εἰς τὰ ἀπεγνωσμένα αὐτῆς σφάλμα, στερίζουσα τὴν βήτρην τῆς ἀξιώσεώς της εἰς τὸ κῦρος τῆς Φλωρεντιανῆς Συνόδου, καθ' ὃ διαταίνεται καὶ ὁ περὶ οὗ πολὺς ὁ λόγος ἐν τῇ Ἑυρώπῃ Ἰάκωβος ὁ Ηπειρώτης.

Ἐξετάσωμεν ἐν συνόλῳ ἀμφοτέρω τὰ κεφάλαια ταῦτα, καὶ αὐτὸν τοῦτον τὸν ἐπίσημον Ηπειρώτην. Τῆς Φλωρεντιανῆς Συνόδου ἀποκαρυσθείσης ἔκτοτε, δὲν δύνανται νὰ ἔχωσι καὶ ἰσχύον αἱ πράξεις αὐτῆς. Τοῦτο ἀνεγνώρισεν καὶ Πίος ὁ Θ', ὅστις προσκαλεῖ εἰς Γενικὴν Σύνοδον πάσας τὰς χριστοπρωτόμαχους Ἐκκλησίας. Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέ-

πει, ὅτι ὁ χρόνος δὲν κατήργησε τὰς πράξεις αὐτῆς, πῶς ἡ Ῥωμαϊκὴ Ἐκκλησία δὲν ἐπιτρέπει ταφήν εἰς τοὺς Ὀρθοδόξους; διατί ἀποκαλεῖ τούτους *Σχισματικούς*; τίνα ἴδε πιστεύσωμεν; τὴν προπαγάνδα ἢ τὴν Ῥώμην καὶ Πίον τὸν Θ'; Ἡ τοιαύτη ἀξίωσις ἀποδεικνύει ὅτι οἱ γράφοντες καὶ ἰσχυριζόμενοι τὰναντία, ἢ εἰσι πεπωρωμένοι ἐκ τοῦ σκότους τῆς ἀμαθείας, ἢ ἀπώλεσαν τὸν κοινὸν νοῦν, ὥστε καὶ κατὰ τὴν μίαν καὶ κατὰ τὴν ἑτέραν ἔποψιν θεωροῦνται οἰκτιρμοῦ καὶ συγγνώμης ἀξιοί· οὐκ οἶδασι τί αἰτοῦσι. Προβῶμεν περὶ αὐτῶν, ἵνα ἐξελέγξωμεν τὸ αἰώνιον αἶσχος! Δεδόσθω ὅτι αἱ πράξεις τῆς Φλωρεντιανῆς Συνόδου ἔχουσι κύρος· ἐπιτρέπει ὁ νοῦς καὶ τὸ θέλημα τοῦ Ἰψίστου νὰ ἀπατῶμεν αὐτὸν ἐκφωνοῦντες τὸ ἅγιον Σύμβολον ὅπως ἐθεσπίσθη, καὶ πιστεύοντες ἐν τῇ καρδίᾳ ὅτι ἐκπορεύεται κατὰ τὴν Ἰσπανικὴν αἵρεσιν καὶ ἐκ τοῦ Υἱοῦ; Καὶ, ἀπατῶντων ἡμῶν τὸ πανάγιον τοῦ Ἰψίστου θέλημα, δὲν τὸ συναπατᾶ καὶ ἡ Ῥώμη ἀποδεχομένη καὶ ψηφίζουσα νόμῳ τε τὴν ἀπάτην; Καὶ ἀπατῶσα τὸν Θεὸν τοῦ ἐλέους, πιστεύει ὅτι ὑπάρχει Θεός; Ἀποδέχεται ἡ φιλόσοφος Ῥώμη, ἣτις τῇ ἀρρήτῳ αὐτῆς ἐπιγνώσει ἐξιχνίασε καὶ ἀνεκάλυψε τὰ ἀνεξιχνίαστα, ὅτι τὸ ἅγιον Πνεῦμα ἐκπορεύεται καὶ ἐκ τοῦ Υἱοῦ, τὴν ἐξ ὀνόματος τῆς θρησκείας εἰς τὴν θρησκείαν ἀπάτην; Ἄν ναι, ἢ ἂν τὸ ἄλλως ἐκφωνεῖν τις καὶ ἄλλα πιστεύειν, δὲν εἶναι ἀπάτη, ἣτις διεγείρει τὸν πόλεμον μεταξὺ νοῦς καὶ καρδίας, ἣτις ἀνατρέπει ἀντὶ νὰ καταρτίσῃ ψυχάς, ἃς ἀποφανθῇ δημοσία ἢ Προπαγάνδα, καὶ τότε ἡμεῖς αὐτοὶ κύπτομεν τὸν αὐχένα. Εἰμεθα ὅμως πεπεισμένοι, ὅτι οὐδεὶς τοῦ Κλήρου τῆς Ῥώμης θέλει ἀποτολμήσει νὰ ὑποστηρίξῃ δημοσία, εἴτε ἐπ' ἄμβωνος τὴν δοξασίαν τοῦ ταύτην, διότι τὰ φῶτα καὶ τὰ παθήματα τῶν λαῶν ἔδωσαν αὐτοῖς ἱκανὰ μαθήματα ἵνα πιστεύωσι πᾶν ὅ,τι στηρίζεται εἰς τὴν λογικὴν ἀπὸ τὴν φιλοσοφίαν, καὶ οὐχὶ πάνθ' ὅσα τὰ κύμβαλα τῆς ἀπάτης χορδάζουσι (α).

(α) Ταξειδιύοντες μὲ τίνα ἐργάτην τῆς Προπαγάνδας, ὅστις θεωρεῖται καὶ μᾶλλον ἐξυδερκέστατος Θεολόγος, καὶ παραθέσαντες εἰς τὰς δογματικὰς τοῦ ἀποφάνσεις περὶ τοῦ ἀναλλοιώτου τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας, εἰάν δύναται νὰ λογισθῇ ποτὲ ὡς θρησκεία Ἀποστολικὴ ἢ ἐμποιοῦσα τὸν τρόπον μεταξὺ λογικοῦ καὶ καρδίας, ἢ ἔχουσα ἐν τῇ καρδίᾳ τὴν φλόγα καὶ ἐν τῷ στόματι αὐτῆς τὴν θαυματοῦδον κοπίδα, ἢ διδάσκουσα ἐν ἐνὶ λόγῳ τὴν ἀπάτην; — Ὀχι, λέγει ὁ Θεολόγος. — Πῶς λοιπὸν ἡ προπαγάνδα σας συμβουλεύει τοὺς προσηλύτους ἵνα πιστεύωσιν ἐν τῷ νοί καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ, ὅτι τὸ ἅγιον Πνεῦμα ἐκπορεύεται καὶ ἐκ τοῦ Υἱοῦ κατὰ τὴν Ἰσπανικὴν αἵρεσιν καὶ νὰ ἐκφωνῶσιν εἰς τὰς ἱεροτελεστίας των ὅπως ἐθεσπίσθη τὸ πανάγιον Σύμβολον ἀπὸ τὰς οἰκουμενικὰς Συνόδους; — Ὀχι, ἀνακράζει ὁ βιολόγος, ποτὲ ἡ Ῥωμαϊκὴ

Μάτην ἄρα ἡ Προπυγάνδα, δολοφονοῦσα τὰς συνειδήσεις τῶν ἀπεινωσμένων αὐτῆς σφαγίων, τὰ ἐξαπατᾷ, ἵνα πιερώσιν ἐναντία τῶν ἐκφωνουμένων ἢ τοιαύτη διαγωγὴ ὄχι μόνον δὲν συνάδει μὲ τὰ δόγματα τῆς χριστιανικῆς πίστεως, ἀλλὰ καὶ ἀνατρέπει πᾶν τὸ αὐτῆς οἰκοδόμημα, καὶ λογίζεται προδοσίαν εἰς τοὺς τοιαῦτα βουλευομένους. Μάτην, μάτην διὰ τῶν τοιούτων μέσων ζητεῖ τὴν ἐξαχρείωσιν τῶν λαῶν ἵνα κρατῆ αὐτοὺς εἰς διάστασιν ἠθικὴν καὶ πολιτικὴν ἢ ῥήτρα σχισματικὸς ἀνήκει εἰς τὸν κλῆρον τῆς Ῥώμης, καὶ δὲν ἔχει τι κοινὸν μεταξὺ τῶν λαῶν τῆς Ανατολῆς καὶ Εὐρώπης ὄχι, δὲν θέλει ἄρξει μίαν ἔτι φορὰν ἡ Θεοκρατία, ἣτις ἠρήμωσε καὶ ἠφάνισε τὴν δύστηνον ἀνθρωπότητα, τὰς πόλεις καὶ τὰς ἐπικρατείας. Καὶ ὅσον ἡ Προπαγάνδα ἀγωνίζεται τὸν ἐπίμοχθον τῆς πλάνης ἀγῶνα πρὸς διάρρηξιν τῶν ἠθικῶν δεσμῶν τῶν λαῶν, τοσοῦτον ἐναλλάξ συνδέονται οἱ λαοὶ καὶ συμβοηθοῦνται ἀλλήλοις. Ἡ μεταξὺ τῶν λαῶν συμπάθεια εἶναι ἔνστικτος, τὴν προσωποποιεῖ καὶ ἐκπροσωπεύει ἡ φύσις, ἀνταποκρίνεται διὰ τῶν παλμῶν τῆς καρδίας, ἔχει τι ὑπερφύες καὶ ἐξαισίον, τὴν θαυματουργὸν τῆς εἰς τὸ σύμπαν πορείαν δὲν διακόπτουσι βέλη καὶ ξίφη, στρατοὶ τε καὶ στόλοι, οὔτε τὴν ἀποστομοῦσι βουνοὶ, θάλασσαι, ἢ ἀποστάσεις οἰκιδήποτε ἔχει ὡς συμπλωτῆράς τῆς τάξεις Ἀγγέλων, καὶ ἠχοβολοῦσα ἐπὶ τοῦ στερεώματος, ἐφ' οὗ ἐξαπλοῦται διὰ τῶν πτερυγῶν τῆς διανοίας, συγκεντρίζει τὴν μαγνητουργικὴν αὐτῆς αὐρανὴν εἰς τὰς ἀκτῖνας τῆς τρισηλίου θεότητος, ἣτις ποδηγετεῖ καὶ ἐνισχύει διὰ τῆς ἀμοιβαιότητος τῶν στεναγμῶν καὶ παθήσεων τὴν πάσχουσαν ἀνθρωπότητα. Ἐντεῦθεν γοῦν οἱ ναοὶ τοῦ καταπληκτικοῦ μεγαλείου, ἐνθα ἡ ἀνθρωπότης ἀρύεται τὰς ἐκ τῶν ἀρρήτων ἀκτίνων ἐλλάμψεις δι' ὧν μεταρσιοῦται τὸ ἀφθαρτὸν καὶ ἀναίμακτον αὐτῆς ὄν διὰ τῶν ἀδαμαντίνων κρηπίδων εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ἐνθα ἡ φωτοπάροχος καὶ εὐρύχωρος αὐτῆς κατοικία. Τοιοῦτος ὁ τῆς Θείας λατρείας ναὸς, καὶ οὐχὶ πουργατόρια, καὶ οὐχὶ ἄζυμα, βαντίσεις καὶ παπῶν ἐκμαγείαι.

Ἀφίνοντες εἰς διαυγέστερας καὶ ὀξυτέρας διανοίας τὰ περὶ τῆς ἀ-

Ἐκκλησία δὲν ἰδίδαξε τοιαῦτα· τὸ τοιοῦτον εἶναι συκοφαντία! — Ἄρα καὶ ἡμεῖς καὶ ἡ Ῥώμη, ἀφοῦ τοιαῦτα δὲν ἰδίδαξεν, ἀπιστεῖ εἰς τὰς πράξεις τῆς Φλωρεντιανῆς Συνόδου, ἣτις ἀποφαίνεται οὕτω καὶ οὕτω περὶ τῆς ἐκπορεύσεως . . . Θεὲ μου! πόσον καταλυπῆθημεν τὸν ἄνθρωπον, ἀνεστράφησαν οἱ ὀφθαλμοὶ του, ὠχρίασε τὸ πρόσωπόν του, καὶ ὡς νὰ ἐξηράνθη ἡ γλῶσσά του καὶ ὁ λάρυγξ αὐτοῦ, δὲν ἠδυνήθη νὰ προφέρῃ γοῦ εἰς ἀπολογία· καὶ ἐκτοτε συναντῶν ἡμᾶς, ἢ ἀλλάζει ὁδόν, ἢ κρύπτεται εἰς τὰ πλέον ἀποκεντρὰ μέρη τῶν ἀτμοσφαιρίων. Εἶναι κατὰ τοῦτο τιμῶν ἀξίος, διότι ἠσθάνθη τὸ τῆς ἀντιφάσεως αἶσχος.

γίας θρησκείας φιλοσοφήματα, βαίνουμεν ἐπὶ τοῦ ἑτέρου τῆς σκηνῆς μέρους, ἐκτυλίσσοντες καὶ ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην τὴν ἀντίφασιν καὶ τὸ ψεῦδος ᾧ χρῶνται οἱ ἐργάται τοῦ Ἄκρου Ἀρχιερέως πρὸς σαγήνευσιν τῶν σφαγίων μετὰ προφανέστατον ἐμπαιγμὸν ἀμφοτέρων τῶν θρησκειῶν. Σὺ δὲ, ὦ ἱστορία καὶ ἐπιστήμη! ἔλθε ἐν τῷ μέσῳ καὶ διαφώτισον.

Καὶ τίνας ἢ ἐπιστήμη νὰ πείσῃ ἢ νὰ διαφωτίσῃ μετὰ μαρτύρια καὶ μετὰ λόγους; τοὺς κατὰ τὴν ἐφῶν λειτουργοὺς τῆς Ἁγίας Ἐδρας; Δύσκολος ὁ τοιοῦτος ἀγὼν, ἐφ' ᾧ καὶ ἐλέγχοντες τὴν ἀνομίαν καὶ τὴν ἀπάτην αὐτῶν, ἀπευθυνόμεθα πρὸς τὸν Ἄκρον Ἀρχιερέα, καὶ ἐναντίον αὐτοῦ διαμαρτυρούμεθα, ἐὰν μὴ ἱκανοποιήσῃ τὴν ἐξ ὀνόματος τῆς Μακαριότητός του γενομένην ὑπὸ τῆς Προπαγάνδας του ὕβριν, εἰς ἀμφοτέρας τὰς ἐκκλησίας, τὴν τε Λατινικὴν καὶ τὴν Ἀνατολικήν. Προσέξατε οἱ συνειδήσιν καὶ αἰδῶ ἔχοντες. Διατείνεται καὶ ἐγγράφως καὶ διὰ λόγου ἡ Προπαγάνδα, ὅτι ἡ θρησκεία τῆς Ρώμης εἶναι ἡ τῆς Ἀνατολῆς. Καὶ ὅτε ἡ αὐτὴ, πῶς οὗτοι διχοσασιάζουν καὶ ἀντικηρύσσονται; Πῶς δὲν ἀφιερῶνται εἰς τὴν μίαν καὶ μόνην τῶν Ἀποστόλων θρησκείαν; Διατί μᾶς ἀποκαλοῦσι Σχισματικούς; Ἐν τίνι λόγῳ δὲν ἐπιτρέπεται ταφὴ τῶν ὁμοχρίστων εἰς τὰ Κράτη τοῦ Πάπα; Ἐν τίνι διακόπτονται ἐπιπορευόντες καὶ ἀκολασταίνοντες διὰ τὴν σαγήνευσιν ἐνὸς μόνου σφαγίου; Ἐν τίνι ὁ Ἄκρος Ἀρχιερεὺς, παρὰ τὴν θεῖαν ἐντολὴν τοῦ Σωτῆρος, ἐνδύεται ἀλουργίδα καὶ ξίφος; Εἶχον ξίφη καὶ ἀλουργίδας οἱ Ἀπόστολοι τοῦ Σωτῆρος; Εἶχεν ἡ θεϊότης τοῦ στρατοῦς τε καὶ στόλους, ἢ ἀντεπάλαιε διὰ τῆς ἐπ' αὐτοῦ θείας χάριτος καὶ τοῦ παναγίου Πνεύματος εἰς τὰς αἵρέσεις τῶν κακοδόξων; Καὶ ὅτε φρουρεῖ καὶ διέπει ἡ θεία χάρις, πρὸς τί ἡ βρομφαία τοῦ Πάπα; ὕπάρχει χάρις καὶ πίστις, ἢ δὲν ὑπάρχει; Ἄν ναι, ἀπεκδυσάτω ὁ πάπας τὰ βέλη τοῦ σκότους καὶ ἐνδυσάτω τὰ ὄπλα τοῦ φωτός, ἐφ' ὧν ἀκτινοβολεῖ τὸ τρισάγιον πνεῦμα ἐν δόξῃ τε καὶ χαρᾷ. Ἄν οὐ! κηρυξάτω ὅτι « ἐγὼ ὁ Πάπας, ἀντὶ τῆς θείας χάριτος ἐνεκτησάμην τὴν βρομφαίαν, ἐφ' ἧς ἐρείδεται ἡ Ἀποστολικὴ μου ἐκπροσωπεΐα, καὶ ἀντὶ τῶν ὄπλων τοῦ φωτός ἐξακοντίζω θανάτου καὶ καταστροφῆς βέλη εἰς τὸν ὅν τινα δὲν πιστεύει τὸ θρησκευμὰ μου ἄξιῶ δὲ καὶ πρὸςθεύω, ὅτι οἱ μὴ πιστεύοντες ἐν τῷ ὀνόματι τῆς βρομφαίας μου, οὗτοι ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς ἀπολοῦνται. »

Καὶ βέβαια! ὁ κρατῶν ξίφος καὶ ἐνδυόμενος ἀλουργίδα τοιαῦτα ὡς ἐγγιστα καὶ ἔτι μείζονα δύναται νὰ πρὸςθεύῃ. Καὶ καθὼς μεταξὺ πνεύματος καὶ πυρός, μεταξὺ ξίφους καὶ χάριτος, δὲν ὑπάρχει συνάφεια, διότι ἡ χάρις τε καὶ τὸ πνεῦμα εἰσὶ τὰ φωταγωγὰ ἐν τῷ

κοάτει τῆς ὁμοιοῦσας καὶ τῆς ἀγάπης στοιχεῖα, ἐν ᾧ τὸ πῦρ καὶ ὁ σίδηρος εἰσὶ τὰ ἀντίθετα· καὶ τὰ μὲν τείνουσιν εἰς τὴν ἐπίγειον καὶ οὐράνιον εὐδαιμονίαν τοῦ πλάσματος, τὰ δὲ εἰς τὴν καταστροφὴν καὶ εἰς τὰς ἐντεῦθεν ψυχικὰς τε καταμιάνσεις, αἵτινες συνεπιφέρουσιν τὴν αἰωνίαν εἰς τὸ πλάσμα ἀπώλειαν, οὕτω καὶ μεταξὺ Ἐκκλησιαστικῆς τε καὶ Ἀνατολικῆς, ὑπάρχει μέγιστον χάσμα· διότι ἐντεῦθεν ἐκπροσωπεύει καὶ ζευγνύει τὸ πῦρ καὶ ὁ σίδηρος, ἐντεῦθεν δὲ διαπρυτανεύει καὶ διαφρουρεῖ τὸ πανάγιον τῆς τρισηλίου θεότητος ὄμμα.

Ἀλλὰ παρακολουθήσωμεν τὰς ἀνιέρους παγίδας τῆς προπαγάνδας, συντρίβοντες αὐτὰς ἐπὶ τῆς ἱερᾶς αὐτῆς κεφαλῆς. Ἀντικαθιστῶσα ἢ παραλληλίζουσα τὸ ὁμόδοξον αὐτῆς θρησκειοῦμα μὲ τὸ ἑτερόδοξον, δὲν ἀπιστεῖ εἰς ἀμφοτέρωθεν; Καὶ ὅτε ἀπιστεῖ εἰς τὸ ἴδιον αὐτῆς θρησκειοῦμα ἵνα δηλητηριάσῃ τὸ σφάγιον, δὲν ἀντιμάχεται εἰς τὸ Εὐαγγελικὸν παράγγελμα, « χεῖλη ἱερέως οὐ ψεύδονται; » καὶ ψευδομένη δὲν φενακίζει τὴν πίστιν; καὶ φενακίζουσα, δὲν χαρακτηρίζεται ἐξωμότης; καὶ ἐξωμώτους δὲν ἀποκαλύπτει ὅτι οὐδὲν περὶ θρησκείας πρεσβεύει; καὶ μὴ πρεσβεύουσα, πρέπει νὰ παρίσταται ὡς διδάσκαλος; καὶ παριστανόμενη οἷα κηρύσσεται, πρέπει νὰ αἰτιᾶται τὸν Ἰωσήφ καὶ τὰ ἄλλα τῆς σφάγια, διότι τὴν ἐγκαταλιμπάνουσιν εἰς τὸ ὄνειδος τῆς ἀπάτης τῆς; Ὡ μέρω μετρεῖτε ἀντιμετρηθήσεται ὑμῖν. Μὲ τὸ ὅπερ κινᾶτε ποτήριον θὰ σᾶς κερᾶσῃ καὶ τὰ σφάγια.

Καὶ τοιαῦτα πράττουσα νομίζει ὅτι περιποιεῖ σέβας τε καὶ ὑπόληψιν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Πάπα; ἐν ᾧ ἐὰν ἀπέιχε τῶν κακιῶν, δὲν ἤθελε μυκτηρίζεται καθ' ἑκάστην; Τίς ἢ ἀνάγκη νὰ ἀναξέει γαγγραινωμένως πληγᾶς; νομίζει ὅτι τὸ ἀναξέομενον αἷμα δὲν μεταβάλλεται εἰς φλόγα πυρός; Δὲν ἦτο μυριάκις προκραιτότερον εἰς τὸν Κληρὸν τῆς Ρώμης νὰ διέρχεται μετὰ σέβασμου τὰ ἱερά μας ἐδάφη, ἀγαπώμενος καὶ τιμώμενος ὑπὸ πάντων τῶν πολιτῶν, ὡς ἀγαπάται καὶ θαυμάζεται πᾶς ὁ μὲ ἀνατροπὴν Εὐρωπαῖος, διερχόμενος τὰ ἐδάφη μας! καὶ ἀναμιγνύμενος, τί κατορθοῖ ἢ δύναται κατορθῶσαι; Τῆ ἀληθείᾳ ὁ Κληρὸς, οὕτω πλανώμενος καὶ οὕτω ἐκ τῶν πράξεων τοῦ ὄνειδιζόμενος, καταδιβάλλει τὸ ἠθικὸν αὐτοῦ ὄψος.

Καὶ πόσας ἄλλας μετρήσωμεν παραβάσεις; Ὁ ῥόυς τῶν ἀνομιῶν τῆς Προπαγάνδας μᾶς φέρει εἰς ἑτέραν ἐξέλεγχιν. Διίσχυρίζεται καὶ φενακίζει τὰ σφάγια μὲ τὸ, ὅτι οἱ προσηλυτιζόμενοι θέλει θεωροῦνται ὑπάκοοι τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως τῶν Γάλλων· ὅπερ ἐστὶν ἐνεδύθη καὶ πολιτικὰ ἀξιόμακτα, καὶ, ὅπως ὡς πνευματικοὶ ἄρχοντες διανέμωσι τὸν παράδεισον εἰς τοὺς πιστοὺς αὐτῶν ἀποκλείοντες τοὺς ἀπίστους, οὕτω καὶ ὡς πολιτικοὶ διανέμωσι τὰ δῶρα τῆς ἐθνικότητός των· καὶ ὅπως παραγνωρίζουσι τὴν πνευματικὴν των ἐν τῷ

κόσμῳ ἀποστολῆν, οὕτω χαρακτηρίζονται ἄφρονες καὶ ἐπίβουλοι, καὶ εἰς τὰ ἔσχατα τῆς ἐσχάτης πολιτικῆς αὐτῶν πλάνης κηρύγματα. Καὶ εἶναι ποτὲ δυνατόν τὸ δόγμα νὰ διέπῃ τὴν ἐθνικότητα; καὶ ὅτε τοῦτο παραδεχθῶμεν ὡς ἀληθές, τότε ἅπαντες οἱ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ δόγματος πολῖται, Ἄγγλοι, Ἰσπανοὶ, Γερμανοὶ, Ἰταλοὶ λπ. καὶ λπ. θεωροῦνται ὑπήκοοι Γάλλοι· καὶ ἂν ὅλα τὰ ἔθνη δεχθῶσι τὸν Παπισμὸν, ἔπεται κατὰ συνέπειαν ὅτι θέλει βασιλεύονται ὑπὸ τῆς Γαλλίας. Καὶ ὅτε τοιαῦτα ἐν συνειδήσει πρεσβεύει ὁ πανάγιος τῆς Ῥώμης πατὴρ, ὅτι δύνανται νὰ προκύψωσι, πῶς οὗτος, εἰάν Ἰταλός, δὲν σπεύδει νὰ καταθέσῃ τὴν πολιτικὴν αὐτοῦ ἐξουσίαν εἰς τὴν πατρίδα τοῦ Ἰταλίαν ἵνα μὴ ποτὲ γίνῃ ἐξάρτημα τῆς Γαλλίας; Τοιαῦτα πρεσβεύων καὶ μὴ παραιτούμενος ἀντικοινωνικῶν ἀξιώσεων, ἐννοεῖται, ὅτι τοιαῦτα χαλκεύει ὁ ἴδιος. Τοιαῦτα ναί! καὶ ὅπως ἄλλοτε διὰ τῶν ἀκτίνων τοῦ λόγου κατεδείξαμεν τῷ Αὐτοκράτορι τῶν Γάλλων τὴν βόσκουσαν κατ' αὐτοῦ φλόγα τῆς Ἰταλίας, καὶ ἐν τῇ ἐκστάσει ἀπεκαλύψαμεν τὸν σκοπὸν τοῦ μεγάλου τούτου ἀνδρός, ὅτι ἐν τῇ συνέσει αὐτοῦ, θέλει σύρει τὸ ξίφος ὑπὲρ τῆς Ἰταλίας, οὕτω καὶ νῦν ἐτι μαντευόμεθα, ὅτι ὁ Πάπας ἐν τῇ ἀπλήστῳ κενοδοξίᾳ του βουλευέται ἀπευκταῖα κατὰ τῆς παγκοσμίου εἰρήνης ἵνα ἐν περιπτώσει ἀπωλείας τῆς κοσμικῆς αὐτοῦ ἐξουσίας, τηρήσῃ τὴν Ἀγίαν αὐτοῦ ἑδραν καὶ τὰς πνευματικὰς του διακονίας ἐν Ῥώμῃ, καὶ ἐντεῦθεν ὡς Πάπας τῶν Γάλλων, διαστασιάζει ἅπαν τὸ πλήρωμα τῆς Λατινικῆς ἐκκλησίας, κατὰ παντὸς Κυριάρχου καὶ ἔθνους. Ἀλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, τίς θρόνος λογίζεται ἀσφαλής; Οἱ λαοὶ τῆς Ἀγγλίας, Ῥωσσίας, Γερμανίας, Ἀνατολῆς, οἵτινες πάντες παντοῦ εἰσὶν ἀνάμικτοι εἰς τὸ θρήσκευμα καὶ ἐπὶ τῶν μὲν εὐλογοῦντος τοῦ Πάπα καὶ ἐπανάπτοντος τὴν θρησκευτικὴν φλόγα, καὶ ἐπὶ τῶν δὲ, τὸ ἕτερον θρήσκευμα, ποῖον ἔθνος δύναται ἵνα διατηρηθῇ ἀστασίας; οὐδέν. — Λογίζεται τοῦλάχιστον ἀσφαλής ἡ Ἰταλία, ἥτις πλεονάζει τῶν ἄλλων εἰς τὸ Λατινικὸν θρήσκευμα; οὐχί, διότι τότε ὁ πανευλαβέστατος Κλῆρος, θ' ἀναρριπίσῃ τὰς φλόγας τοῦ ἄδου ἵνα ἐπαναφέρῃ τὸν Πάπαν εἰς τὰ ἐγκόσμια, καὶ τότε ἡ Ἰταλία καταστήσεται θεάτρον ἐμφυλίων σπαραγμῶν. Πλὴν μάτην προσδοκᾷ τοιαῦτα τεράστια! Πάπας παντὸς Κράτους λογίζεται παρὰ τοῖς χριστιανοῖς, πᾶς ὁ ἐν χρίσματι βασιλεύς. Καὶ ποτὲ δὲν θέλει συγκατατεθῆ ἡ Εὐρώπη, ἵνα ἡ κεφαλὴ τῆς Ἰταλίας, ἡγουν ἡ Ῥώμη, ἀποκοπῆ τοῦ κορμοῦ τῆς, καὶ ἡ μὲν Ἰταλία νὰ μένῃ λαίμοτομημένη, καὶ ἡ Εὐρώπη ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν τῶν ἀφορισμῶν καὶ τῆς εὐλογίας τοῦ Πάπα. Καὶ μάτην ἢ μέχρι τοῦδε κατοχὴ Γαλλικοῦ στρατοῦ εἰς τὰ Παπικὰ Κράτη, εἰάν ὁ Πάπας διανοῆται σκοπούς τε καὶ ἔργα, οἵτινες ἀντὶ τῆς προσδο-

κωμένης παγκοσμίου ἰσορροπίας, δύνανται νὰ διαταράξωσι καὶ πάλιν τὴν ὑφ' ἑστώσαν κακὴν τῶν πραγμάτων τάξιν, καὶ νὰ διακινδυνεύσωσι βασιλεῖς τε καὶ δυναστεῖαι. Απομακρυνθῆτω λοιπὸν ἡ Γαλλικὴ κατοχὴ ἀπὸ τὰ κράτη τῆς Ἰταλίας, καὶ προσαρτηθῆτω ἡ κεφαλὴ εἰς τὸ σῶμα, ἵνα διαλάμψῃ ἡ τάξις τε καὶ εἰρήνη ἐν τῇ Εὐρώπῃ.

Πρὸς ἐπιμέτρησιν τῶν τοιῶνδε πολιτικῶν στοχασμῶν καὶ τῶν ὧν τεκταινεται ἡ Ρώμη ἐπιβούλων σχεδίων, καὶ ἵνα μὴ κατακριθῶμεν ὡς συκοφάνται, δημοσιεύομεν ὧδε τὸ πολιτικὸν καὶ θεησκευτικὸν κήρυγμα τοῦ πατρὸς Σεραφίνου καὶ πατρὸς Καπουτζίνου, ἐξ οὗ τοιαῦτα ἐν πρωτοτύποις εὐρίσκονται καὶ παρὰ τῇ Ἵψηλῇ Πύλῃ, ἐδημοσιεύθησαν δὲ καὶ ἄλλοτε πολλάκις ἐν ταῖς ἐφημερίσι, καὶ ἃς κρίνη ἐκ τούτων ἕκαστος, τίς ὁ σκοπὸς καὶ ὁ νοῦς τῆς Προκαγάνδας.

« Νὰ γνωρίζετε, ὅτι ἡ πίσις τῶν καθολικῶν ἀποστολικῶν Ρωμαίων, ἢ δὴλ. ἀπὸ τὴν Ρώμην, εἶναι ἡ ἰδίᾳ τῶν ἁγίων Πατέρων, δὴλ. τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, τοῦ ἁγίου Βασιλίου, τοῦ Γρηγορίου καὶ Ἀθανασίου, καὶ ὄλων τῶν ἁγίων πατέρων, οἵτινες γνωρίζονται ἀπὸ τοῦς Ὁρθοδόξουσ' γνωρίζεται αὐτὴ ἡ καθολικὴ ὡς κεφαλὴ τῆς ἐκκλησίας Πάππας Ρώμης ὡς διαδόχους τοῦ ἁγ. Πέτρου εἰς τὴν καθέδραν τῆς ἐκκλησίας ὡς διαδόχους τοῦ ἁγ. Πέτρου (α).

» Ὅθεν οἱ ἱερεῖς οἵτινες γίνονται καθολικοὶ δὲν πρέπει νὰ ἀλλάξωσι τὸ παρεμικρὸν πρᾶγμα ἀπὸ τὴν πίστιν των, οὔτε εἰς τὸ δόγμα των, οὔτε εἰς τὴν ὑπερεσίν των μυστηρίων, οὔτε εἰς ἄλλαις τελεταῖς τῆς ἐκκλησίας.

» Οἱ ἱερεῖς ὅσοι γίνονται καθολικοὶ μένουσιν ἱερεῖς καθὼς καὶ πρότερον, οὔτω γνωρίζονται ἀπὸ τὴν Γαλλίαν ὡς ὑπῆκοοι Γάλλοι, ὁμοῦ μὲ τὴν οἰκογένειάν των καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ σχολαῖα των διαφεύσσονται ἀπὸ τὸ ἐνδοξον ἔθνος τῶν Γάλλων.

» (Τ. Σ.) Ὁ πατὴρ Σεραφίνος ἀποστολικὸς ἀπεσταλμένος ἱερεὺς καὶ πατὴρ Καπουτζίνοσ. »

Καταδείξαντες ὑπὸ τε τὴν ἠθικοπολιτικὴν καὶ θεησκευτικὴν ἐποψίν, ὅτι αἰτία τοῦ σχίσματος ὑπῆρξεν ἡ Ρώμη, διότι σαγηνευθεῖσα εἰς τὴν Ἰσπανικὴν ταύτην αἵρεσιν παρεδέχθη καὶ ἀνεκήρυξε τὴν ἐκπόρευσιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ ἐκ τοῦ Υἱοῦ, πρὸς δὲ, ἀντὶ τοῦ βλαπτίσματος, τὸ φάντισμα, καὶ ἀντὶ τῶν ἐνζήμιων τὰ ἄζυμα καθ' Ἑβραϊκοῦς, καὶ ἐξαιρέσει τούτων τὰ πουργατόρια, ἤγουν τὴν ἐξαγίασιν παντὸς ἀπεγνωσμένου ἐγκλήματος, ζώντων τε καὶ νεκρῶν, ἀραι-

(α) Καταχωρίζομεν αὐτελείᾳ τὸ καπουτζίνοιον ἔγγραφον ἵνα γνωρίσῃ ὁ κριτικὸς ὁ μόνον τῆς ἀγρυπτικῆς αὐτοῦ περὶ τὰ θεία, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐσχάτην ἀληθείαν του.

ροῦσα τοιοῦτοτρόπως τὴν ἐξουσίαν τοῦ πρὸ πάντων τῶν αἰώνων γεννηθέντος Σωτῆρος, ὅστις σταυρωθεὶς καὶ ἀναστὰς κατὰ τὰς Γραφάς, καὶ ἀνελθὼν εἰς τοὺς οὐρανοὺς, καὶ ἐπανερχόμενος μετὰ δόξης καὶ ζῶντας καὶ νεκρούς. Κρίνουσα, λέγομεν, καὶ δικάζουσα διὰ τῶν πουργατοριῶν τῆς τὸν κόσμον, οὐ μόνον ἀφαιρεῖ δογματικῶς τὴν ἐξουσίαν τοῦ μόνου Θεοῦ, ἀναλαμβάνουσα τὴν Κυριαρχίαν του, ἀλλὰ καὶ τὸν κόσμον ἅπαντα ἀπελπίζει περὶ τῆς ἀθανασίας τῆς ψυχῆς, ἀναιροῦσα τὸ ἐν τῷ Συμβόλῳ « προσδοκῶ ἀνάστασιν νεκρῶν καὶ ζῶντων τοῦ μέλλοντος »· διότι ἀντικαθιστᾷ διὰ τῶν πουργατοριῶν τὴν ἐξουσίαν τοῦ Ζωοδότου Σωτῆρος, καὶ δι' αὐτῶν ἀναιρεῖ τὴν ἀθανασίαν τῆς ψυχῆς, ἥς τὴν ὑπαρξίν ἀποφαινόνται οὐ μόνον οἱ πρὸ τοῦ Θεοῦ φωτὸς φιλόσοφοι, ἀλλὰ καὶ σύμπαντες οἱ πατέρες τῆς Ἐκκλησίας, καὶ αὐταὶ αἱ τῶν προφητῶν ῥήσεις. Καταδείξαντες ὑπὸ τὰς ἐπόψεις ταύτας τὴν αἰωνίαν πυρὰν ὑφ' ἧς διακαίεται ἡ Ῥώμη, ἐπιπροσθέτομεν ὡς ἐπίμετρον τῶν ἀξιώσεων τῆς καὶ τόδε, καὶ εἰ μὲν δυναθῆ νὰ ἐξέλθῃ λογικῶς τοῦ τριγώνου τούτου, συναναιροῦμεν μεθ' ἑαυτῆς τὴν τε ἐπανάλευσιν τοῦ Ζωοδότου, εἰς τὸ κρίναι ζῶντας τε καὶ νεκρούς, καθὼς καὶ τὴν ἀθανασίαν τῆς ψυχῆς, ἣν εὐαγγελίζει τὸ ἱερὸν Σύμβολον διὰ τῆς προσδοκίας τῆς τῶν νεκρῶν Ἀναστάσεως. Δεδόσθω, ὅτι ἡ Ῥώμη ἐνεπνεύσθη ἐκ τῆς ἀρρήτου θεότητος, ὅτι τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ἐκπορεύεται καὶ ἐκ τοῦ Υἱοῦ, δὲν ὄφειλε, τὸ μὲν, ἵνα ἄρῃ τὰς ἀπὸ τῆς κεφαλῆς οὐ τινος ἠθέλε προσθέσει ἢ ἀφαιρέσει κερρίαν τοῦ Θειοτάτου Συμβόλου ἀρὰς τῶν Θεοφόρων Πατέρων, τὸ δὲ, ἵνα τηρήσῃ τὴν καλὴν πρὸς τὰς ὁμοδόξους τότε Ἐκκλησίας πίστιν, προκαλέσῃ Σύνοδον ἱεράν, καὶ πᾶν ὅ,τι ἀποφασίσῃ ἡ Σύνοδος, νὰ παραδεχθῆ καὶ ἡ Ῥώμη; Τοῦτο μὴ ποιήσασα τίς λογίζεται ᾧδε σχισματικός; Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι δὲν ὑπάρχει δίκη καὶ κρίσις τιμωροῦσα τοὺς τὰς ἀρὰς ἀραμένους, δὲν ὄφειλε νὰ ἐμμένῃ ἡ Ῥώμη εἰς τὰ πάτρια αὐτῆς δόγματα; Καὶ μὴ ἐμμένουσα δὲν κηρύσσεται παρουσία ἀγνώμων; Καὶ ἀγνωμονοῦσα εἰς τοὺς πατέρας τῆς, δὲν πικραίνει τὰς σκιὰς τῶν Θεοφόρων πατέρων, καὶ τοσούτων μαρτύρων, οἵτινες, ὑπεστήριξαν αἵματι τὰς βάσεις τῆς Ἐκκλησίας; Ποῦ τότε ἐν τῇ ἀγνωμοσύνῃ τῆς τὸ « Οὕτω λαμψάτω τὸ φῶς τοῖς ἀνθρώποις, ὅπως ἴδωσι τὰ καλὰ αὐτῆς ἔργα; » Καὶ ὅτε τάναντία τούτων βοᾷ ἡ Ῥώμη, τίς τότε ὁ πιστεύων τὸ δόγμα καὶ κήρυγμά της; ποῦ τὸ ἐκ τοῦ κηρύγματος φῶς; Εἰς τὰς πράξεις τῶν Θεοφόρων πατέρων;—αὐταὶ ἀναιροῦνται. Εἰς τὰ πάτρια παραγγέλματα;—αὐτὰ ἐν ἀγνωμοσύνῃ ξεσχίζονται. Ποῦ λοιπὸν ἐμπρέπει τὸ φῶς;—Εἰς τὰ πουργατόρια, τὸν τερατουργούμενον τοῦτον παράδεισον, οὗ Θεὸς προσωποποιεῖται ὁ Πάπας καὶ τὰ περὶ τὸν Πάπαν Ἀγγελικὰ αὐτοῦ

τάγματα, ἢ Προπαγάνδα; (!) Καὶ τότε, ποῦ ἡ τῶν νεκρῶν ἐξανάστασις, ἤγουν ἡ τῆς ἀθανασίας τῆς ψυχῆς ἀποκάλυψις; Ποῦ ἡ ἐπα νέλευσις τοῦ Σωτῆρος εἰς τὸ κρίνει ζῶντας τε καὶ νεκρούς; Ὁ Πάπας, ἐνδυσάμενος πᾶσαν γῆινον καὶ οὐράνιον ἐξουσίαν, τίθεται ἄνω τῆς Θεολογίας καὶ ἄνω τῶν ἀπ' αἰῶνος μέχρι σήμερον φιλοσόφων, καὶ, κατ' αὐτὸν, ἡ δὲν ὑπάρχει οὐράνιος ἐξουσία, ἢ, ἡ ἐν οὐρανοῖς ἐξουσία εἶναι αὐτός, καὶ ἐν αὐτῷ ἡ ῥομφαία του.

Καταδείξαντες ἐπίσης, ὅτι τὰ ἐν τῇ Ἀνατολῇ σφάγια τῆς μετροῦνται εἰς τοὺς δακτύλους καὶ οὐχὶ ὡς διατείνεται εἰς ἑκατοστίας, καὶ ὅτι ἡ κατὰ τῆς Ἰταλίας αἰτίασίς τῆς δὲν ἐκπηγάζει ἀπὸ σεβασμοῦ πρὸς τὸ δόγμα καὶ τὴν θρησκείαν, ἀλλ' ἐκ πολιτικῆς ἀσυγγνώστου, καὶ συμπεράναντες ἐντεῦθεν, ὅτι ἡ πολιτικὴ διέπει τὸ δόγμα τῆς Ρώμης, τοῦτο δὲ, ὅτι ἀφαιρεῖ τὴν συμβολικὴν ἐξεικόνισιν τῆς θρησκείας, καὶ τοιοῦτοτρόπως συνεπιφέρει τὴν ἀμφιβολίαν εἰς πάντα πιστὸν, τὴν πίστιν θέτουσα δευτερεύουσαν τῆς πολιτικῆς, ἐν ᾧ κατὰ φιλόσοφον νοῦν, καὶ καθ' ὅλας τὰς εὐαγγελικὰς ῥήσεις, εἶναι ἡ πρωτίστη κρηπίς πάσης κοινωνίας. Καταδείξαντες τρίτον, ὅτι ὁ παρακλειστικὸς τρόπος ἐν μεταχειρίζεται ἡ Προπαγάνδα, ἂν καὶ τοιαύτη ἡ ῥήτρα τῆς Φλωρεντιανῆς Συνόδου, ἵνα πιστεύωσι τὰ σφάγια τῆς, ὅτι τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ἐκπορεύεται καὶ ἐκ τοῦ Υἱοῦ, καὶ νὰ ἐκφωνώσι τὸ ἱερὸν τῆς πίστεως Σύμβολον, ὅπως ἔχει, ἢ ὅπως ἐθεσπίσθη ἀπὸ τοῦς θεοφόρους πατέρας, ὅχι μόνον ἐνεργεῖ αὐτοὺς ὡς ἀπατεῶνας καὶ τοὺς καθιστᾷ μετὰ τῶν σφαγίων ἐνόχους τῆς αἰωνίας τῶν Συνόδων ἀρχῆς, ἀλλὰ καὶ διεγείρει ἢ τούτων πρὸς τὰ σφάγια τῶν καὶ τούτους ἀξίως, τὸν θόρυβον μεταξὺ νοῦς καὶ καρδίας, καὶ ἀντὶ τ' ἀνυψῶν τὸν ἄνθρωπον προσεγγίζων αὐτὸν εἰς τὸ θυσιαστήριον τῆς κοινῆς ἀγάπης, ἀπεναντίας τὸν ἐξαχρειώνει καὶ τὸν καταρρίπτει εἰς τὸν βόρβορον τῆς ἀκολασίας, διότι ἐν τῷ θρησκευματι διδάσκεται ἡ ἀπάτη, καὶ ἐν αὐτῇ ἡ βλάβη πρὸς τὸν πλησίον, καὶ ἐν τῇ βλάβῃ ἡ ἀσέβεια πρὸς τὰ θεῖα. Καταδείξαντες τέταρτον, ὅτι τὸ Ἀνατολικὸν θρησκευμα, ὅχι δὲν εἶναι ὅμοιον τοῦ Ρωμαϊκοῦ, καθ' ἃ διατείνεται ἡ Προπαγάνδα, ἀλλὰ καὶ ἀφίσταται τὸ ἐν τοῦ ἑτέρου· διότι τὸ πρῶτον, τὰ πρωτότυπα τηροῦν μεγαλεῖα, ἐξεικονίζει τὴν τρισήμιον δόξαν, ἐν ᾧ τὸ Ρωμαϊκὸν, ἀντὶ τῶν ἀκτίων τοῦ θεοῦ φωτός, ἐνεδύθη τὸ πῦρ καὶ τὸν σίδηρον, καὶ ὅτι ἡ τοιαύτη αὐτῶν ἀξίωσις τοὺς καθιστᾷ ἐνόχους, τὸ μὲν, ὅτι ἀπατεῶνες τὴν συνείδησίν των ἀπαρνοῦνται τὸ ἴδιον αὐτῶν θρησκευμα, τὸ δὲ, διότι ἐμποιοῦντες τοιαύτας εἰς τὰ σφάγια τῶν ἀρχῆς, τὰ θέτουσι μεταξὺ σκύλλης τε καὶ χαρὸδδεις, ἢ μεταξὺ σκύτονος τε καὶ φωτός διλοφονοῦντες ἐν τῇ καρδίᾳ τὸ πνεῦμα, καὶ ἐν τῷ πνεύματι τῶν

Θεόν. Καταδειξάντες πέμπτον, ὅτι τὰ πολιτικά δῶρα, ἃ οὗτοι ὑπόσχονται τοῖς σφαγίοις, ἤγουν τὴν Γαλλικὴν ὑπηκοότητα, ὄχι μόνον χαρακτηρίζουν τὴν ἐσχάτην αὐτῶν ἀβελτηρίαν, ἀλλὰ καὶ τοὺς καθιζῶσιν ἐνόχους ἐσχάτου ἐγκλήματος· τὸ μὲν, διότι ἰδιοποιοῦνται ξένην ἐξουσίαν, μὴ ἀνήκουσαν οὔτε εἰς τὸν ἴδιον Αὐτοκράτορα, ἀλλ' εἰς τὴν πολιτείαν, ἣτις καὶ μόνη δύναται νὰ δωρήσῃ δυνάμει τῶν ἀστυκῶν αὐτῆς νόμων τὴν ὑπηκοότητα, τὸ δὲ, διότι διὰ τῶν τοιούτων ὑποσχέσεων, ἐγγράφως μάλιστα διδομένων, στασιάζουσι τοὺς λαοὺς κατὰ τῆς καθεστῶσης ἐξουσίας, καὶ τοιοιυτοτρόπως δύνανται νὰ προκύψωσιν αἱ ἐν τῷ Λιβανίῳ Ὄρει σκηναὶ εἰς τὸ Ὄθωμανικὸν Κράτος, εἴτε διὰ τῆς τοιαύτης αὐτῶν ἐπεμβάσεως εἰς συμπεφωνημένα διὰ Συνθηκῶν δικαιώματα ξένης χώρας, εἴτε διὰ τῆς ἀφηνιάσεως τῶν ἐγκατοίκων Ὄθωμανῶν, εἴτε ὅπως δήποτε ἄλλως, παρατηροῦμεν καὶ ἰκετεύομεν ὄντινα δεῖ, καὶ πρωτίστως τὸν ἐπόπτην τῆς Προπαγάνδας Σεβασμιώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ῥώμης, ἵνα, ὡς ἀνὴρ νουνεχῆς, λαμβάνων ὑπ' ὄψιν τὰ ἐκτεθέντα, καταδείξῃ εἰς τὸν Ἄκρον τῆς Ῥώμης Ἀρχιερέα, ὅτι ἡ διαγωγὴ τῆς Προπαγάνδας ἐν τῇ Ἀνατολῇ, ἐκτὸς ὅτι δὲν συνάδει μὲ τὸ ἀποστολικὸν ὕψος, ἀλλὰ καὶ ἐξουθενίζει εἰς τὸ πρόσωπόν της τὴν Ῥώμην, καὶ ἀντὶ τῆς ὁποίας προσδοκᾷ ἐξ αὐτῆς ὠφελείας, ἀπεναντίας διεγείρει ἀντιπαθείας καὶ μίση, δυνάμενα νὰ διαταράξωσι μίαν ἡμέραν τοὺς λαοὺς ἀμφοτέρων τῶν θρησκευμάτων, οἵτινες ζῶσιν ἐν ἀδελφικῇ ὁμονοίᾳ τε καὶ ἀγάπῃ, καὶ οἱ μὲν νουνεχαῖς οἰκτείρουσι τοὺς ἐργάτας τῆς ἀνομίας, οἱ δὲ, ὠθούμενοι ἀπὸ τοὺς βαναυσωτάτους λιβέλλους τῆς Προπαγάνδας, ὡς τὸ ἐκμαγεῖον αὐτῆς, ἤγουν τὸ θεοστυγέστατον φυλλάδιον ἐπιγραφόμενον *Ἡ Ἀλήθεια*, ἐκφράζονται ἐμπαθέστερον καὶ σφοδρότερον, χρώμενοι ὅπλοις ἀνοικείοις, τὸ πάσσαλος πασσάλῳ ἐκκρούεται. Τοιαῦτα καθορῶντες, ἐπικαλούμεθα ἵνα, πρὸς τιμὴν τῆς Ἁγίας Ἐδρας, πρὸς σεβασμὸν τῆς Εὐρώπης, ἣτις φρικτῶς καὶ ἀποστρέφεται τὰς τοιαύτας ἀξιώσεις, ἀνακληθῶσιν οἱ κατὰ τὴν Ἀνατολὴν Ἰησοῦται, οἵτινες ἐξευτελίζουσι καὶ τὴν Ῥώμην καὶ ἑαυτούς. Οἱ Ἰησοῦται, ἀντὶ τοῦ ἀναρριπίζεσθαι θρησκευτικῆς ἐριδας, ἀντὶ τοῦ γίνεσθαι πικίγιον τοῖς ἀνθρώποις, ἕνεκα τῆς παχυλωτάτης αὐτῶν ἀμαθείας, πρὸς τε τὰ θεῖα κηρύγματα, καὶ πρὸς τὰ πατρῶα θεσπίσματα, ἃς εὐχώνται ὅπως ὁ Ἀνατολικὸς Κλῆρος ὑπὲρ τῆς ἑνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν, ἐν ἧ διαλάμπει τὸ πανάγιον θέλημα τοῦ Ἰψίστου καὶ μόνου Θεοῦ, ἐν ἧ ἡ δόξα καὶ τὸ κλέος παντὸς ἐν γένει τοῦ χριστιανισμοῦ, πάσης τῆς ἀνθρωπότητος!

Ἄν δὲ, καὶ παρὰ πάσαν προσδοκίαν δὲν εἰσακουσθῇ ἡ φωνὴ αὕτη, ὑπερ δὲν ἐλπίζομεν, ἣτις εἶναι φωνὴ δισμυρίων καὶ τρισμυρίων λαῶν,

καὶ σχεδὸν εἶπειν, παντὸς τοῦ Ἀνατολ. πληρώματος καὶ παντὸς ἐν γένει θρησκευματος, εἰς τὸν πανάγιον τῆς Ῥώμης πατέρα καὶ εἰς τὴν ἐπόπτην τῆς Προπαγάνδας σεβασμιώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ῥώμης, ὅστις ἐν τῇ συνέσει του αἰσθάνεται παντὸς κάλλιον τὸ αἷσχος, ὅπερ προσρῖβει ὧδε ἡ Προπαγάνδα. Ἄν, λέγομεν, ἡ φλογοβόλος τῆς Προπαγάνδας γλῶσσα ἰσχύσῃ νὰ μετατρέψῃ ἀρχὰς εἰς τὸ αἰώνιον δίκαιον καὶ εἰς τὴν ἠθικὴν καθιερωμένας, ἐκκαλοῦμεν τὴν αἴτησίν μας εἰς τὴν πολιτικὴν ἐξουσίαν καὶ εἰς τὴν σύνεσιν τῶν ἐνταῦθα πρέσβειων, πεπεισμένοι ὄντες, ὅτι θέλει διηχήσει εἰς τὴν καρδίαν των ἢ τοῦ δικαίου φωνή, ἵνα ἐντεῦθεν προσκλήσῃ τὸν ἔπαινον καὶ τὰς εὐλογίας παντὸς τοῦ λαοῦ.

Τὸ δίκαιον τῆς αἰτήσεώς μας στηρίζεται εἰς αἰώνια, ἀπαράγραπτα δίκαια, καὶ ἂν μέχρι τοῦδε ἡ Ἰψηλὴ Πύλη καὶ οἱ Πρέσβεις ἀπέστρεψαν τὸ πρόσωπόν των ἀπὸ τὸ φάσμα τῆς Προπαγάνδας, τὴν ἐνοχὴν ταύτην δυνάμεθα ν' ἀποδώσωμεν καθολοκληρίαν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα τῶν Ἀνατολικῶν, διότι εἴτε ἐξ ἀγνοίας τοῦ δημοσίου δικαίου (α), εἴτε, διότι τὸ σκληρὸν πεπρωμένον δὲν ἄφησε τὸν Κληρὸν μας πώποτε ἡσυχον νὰ διασκεφθῇ περὶ τῶν κρατίσεων, ἡ Προπαγάνδα περιχορεύει ἐν τῇ Ἀνατολῇ καὶ διακωμῶδει τὸ δρᾶμά της μὲ τὰς, ὡς λέγει, ἑκατοστύιας σφαγίων ἐξηγούμεθα.

Πότε ἡ Προπαγάνδα ἤρξατο τοξεύειν τὸ θήραμά της; πρὸ τοῦ ἔτους 1821; — τότε οὔτε κἂν νὰ παρουσιασθῇ ἡδύνατο ἐπὶ τῆς σκηνῆς, διότι πᾶν τόλμημά της ἤθελ' ἀποτίσει μὲ θάνατον. Ἡ ἐποχὴ τῆς Προπαγάνδας ἄρχεται ἀπὸ τὰ κατόπιν, καὶ τοῦτο προσκάλεσε τὸν Κριμαϊκὸν πόλεμον, ἐν ᾧ διέρρευσε ποταμηδὸν τὸ χρυσίον, ἐν ᾧ ὑψώθησαν πυραμίδες ὀστέων καὶ ἐμελανειφόρησεν ἅπασα ἡ Εὐρώπη. Γνωστὸν τοῖς πᾶσιν ὅτι ἡ ἔμμεσος ὑπεράσπισις τοῦ θρησκευματος τῶν ἐν τῇ Ἀνατολῇ Ὀρθοδόξων, εἶχ' ἀνατεθῆ τῇ κραταιότητι Ῥωσσίᾳ· αὐτὴ δὲ, ἰδοῦσα ὅτι ἡ Προπαγάνδα ἐξετάθη πέραν τῶν ὁρίων αὐτῆς, ἀνεμνήσθη τὰς ἀρχαίας Συνθήκας. Ἡ δὲ Εὐρώπη νομί-

(α) Συγγνώμη διὰ τὴν ἔκφρασιν ταύτην· δυστυχῶς, οὔτε τις τῶν Ἀρχιερέων, οὔτε τις τῶν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ὑπαλλήλων, γνωρίζει τὰς στοιχειώδεις ἀρχὰς τοῦ δημοσίου δικαίου· καὶ τὸ δυστυχέστερον, δὲν κατενόησαν, ἢ δὲν εἶναι εἰς κατάστασιν νὰ ἐκτιμῶσι τὰς ἐκ τῆς ἐπιστήμης καὶ τοῦ ὀρθοῦ λόγου ὠφελείας. Τοῦτο ἀπέδειξαν σαθρὰ καὶ ἄθλια Γερόντια εἰς τὸν συντάκτην τῆς πραγματείας, ὅστις ἔλυσε τὸ Βουλγαρικὸν ζήτημα, ἀρνησάμενα καὶ τὸ εὐτελέστατον ἀντίτιμον τῶν ὧν ἔλαβον φυλλάδιων. Τί αἷσχος! Ἄγχαλὰ, τοιοῦτοι οἱ στασιάζοντες πολλαχοῦ τὸν λαὸν κατὰ τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἐξ αὐτῶν προσγίγνονται καὶ προῆλθον τὰ διεδραματιζόμενα σκάνδαλα· ἃς δώσωσι λόγον ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως!

σασα, ὅτι τὸ προνόμιον τοῦτο διπλασιάζει τὴν ἐπιρροὴν τῆς Ῥωσσίας, καὶ φοβουμένη τὰς ἐντεῦθεν τοῦ Δουναβέως κτήσεις αὐτῆς, προέβη εἰς τὸν θρηνωδέστατον πόλεμον. Θέλουσα δὲ ἀφ' ἐτέρου ἵνα μερισθῇ μετὰ τῆς Ῥωσσίας τὴν εὐγνωμοσύνην τῶν ἐν τῇ Ἀνατολῇ χριστιανικῶν λαῶν, ἀνέλαβεν ἐν συνόλῳ τὴν θρησκευτικὴν κηδεμονίαν αὐτῶν διὰ τοῦ ἐν Παρισίοις πρωτοκόλλου. Τοῦτο δὲ χαρακτηρίζει, ὅτι ἅπαντα ἡ Εὐρώπη κηρύσσεται προστάτρια τῶν Ἀνατολικῶν μετὰ τῆς Ῥωσσίας καὶ σιωπηρῶς καταστέλλει ἀμφοτέρως τὰς Προπαγάνδας, τὰς Ῥωσσιακὰς καὶ Ῥωμαϊκὰς. Ἄλλ' ἐν ᾧ ἡ Ῥωσσία, διαμρτυρομένη ἤδη κατὰ τῶν Βουλγαρικῶν ἀξιώσεων, ἀπέσχε τοῦ προσηλυτίζειν, ἡ Εὐρώπη πρέπει νὰ τηρῇ παθητικὴν θέσιν εἰς τὰ ὑπὸ τῆς Προπαγάνδας διαδραματιζόμενα; ἢ ὀφείλει καθ' ὅς ἔδωκεν ἐγγυήσεις νὰ καταστείλῃ αὐτήν; Καὶ ὅτε ἡ τήρησις τῆς καὶ ἡ ἀνοχῆ, πρὸς τί ἡ ἐγγυήσις; Καὶ ὅτε τοῦτο δυσκατόρθωτον, πρὸς τί ὁ Κριμαϊκὸς πόλεμος, ὃν προεκάλεσαν θρησκευτικοὶ λόγοι; Αἱ τοιαῦται ἀρχαί, ἀντίκεινται, νομίζομεν, εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ Πρωτοκόλλου καὶ εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς φιλανθρωπίας ἐν γένει, καὶ εἶναι εἰς ἡμᾶς λυπηρὸν, διότι δὲν δυνάμεθα ἵν' ἀναπτυχθῶμεν ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου, καθ' ὅλας τὰς πολιτικὰς του ἐπόψεις.

Προβῶμεν εἰς τὸ κύριον ζήτημα. Ἡ Προπαγάνδα ἐξέτεινε τὰς ἐνεργείας τῆς ἀπὸ τὸν Κριμαϊκὸν πόλεμον καὶ κατόπιν. Τὸ πρωτόκολλον τῶν Παρισίων ὅχι δὲν κατέστειλεν αὐτήν, ὡς ἠλπίζετο, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐνίσχυσε διὰ τῆς παρεξηγήσεως τῆς ἐν αὐτῷ ῥήτρας, *Ἀνεξιθρησκεία*.

Τοιαύτη ἡ ἀσπίς τῆς ἐν τῷ Ὄθωμανικῷ Κράτει, ἐφ' ᾧ καὶ ταύτην συντρίβοντες ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῆς, δυνάμει τοῦ αὐτοῦ ὅρου, ἐξετάσωμεν τὸ βάσιμον τῆς ἀξιώσεώς τῆς. — Τὸ *ἀνεξιθρησκεία*, σημαίνει οὐχὶ ὡς ἐκλαμβάνει ἡ Προπαγάνδα ἀπόλυτον δικαιοδοσίαν εἰς ξένην Ἐκκλησίαν, ἀλλ' ἀνοχῆ τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας εἰς τὰ ἐν τῷ Κράτει τῆς ἐτερόδοξα θρησκευτάματα, ὥστε ὁ ὅρος οὗτος, ὅστις ἐτέθη πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν Ἀνατολικῶν, ἀφορᾷ τὴν πολιτικὴν ἀρχὴν καὶ προστατεύει ἔκκλησίαν καὶ ἔκκλησίαν κατὰ πάσης καταπιέσεως ἢ ἐξωτερικῆς ἐπεμβάσεως. Οὐχ ἦττον δὲ, ὁ προστατευτικὸς οὗτος ὅρος δὲν ἐνόησεν ἵνα ἡ ἔκκλησία καταπιέζῃ τὴν ἔκκλησίαν, καὶ ἵνα ἡ Ὀρθόδοξος ἀπεκδυθῇ ᾧδε τῶν δικαιωμάτων τῆς ἐποπτείας ἐπὶ παντὸς τοῦ πληρώματός τῆς, καὶ ἐπὶ παντὸς ἑτεροθρήσκου ἀποστόλου εἰς ἀπάσας ἐν γένει τὰς Ἐπισκοπὰς τῆς καὶ Μητροπόλεις. Διότι, ἐὰν τὸ Πρωτόκολλον ἠννόησεν ὡς ἐννοεῖ ἡ Προπαγάνδα, ν' ἀφαιρέσῃ τὴν ἔκκλησιαστικὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Πατριάρχου τῶν Ἀνατολικῶν, καὶ πᾶσαν τὴν ἐντεῦθεν αὐτοῦ ἐπιτήρησιν εἰς τοὺς ἐξωθεν κληρικοὺς

Ἀποστόλους, εἶναι τὸ ἴδιον, ὡς νὰ ἔλεγεν ἢ νὰ ἠννόει, ὅτι καταργεῖ τὸ Ὀρθόδοξον δόγμα ἐν τῇ Ἀνατολῇ, ἢ ὅτι δὲν ἀποδέχεται ὑπαρξιν θρησκείας.

Ἀλλὰ τί ᾧδε συμβαίνει; Ὅ,τι δὲν πράττει ἡ πολιτικὴ ἐξουσία καὶ πολλαχοῦ τὰ ὄργανά της κατὰ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, τοῦτο ἐνεργεῖ δι' ὅλων τῶν μηχανῶν της ἡ Προπαγάνδα, καὶ ἐδῶ μὲν συνιστᾷ ποιμένας ἄνευ ποιμνίου, πατριάρχας ἄνευ ἀρχιερέων, ἐκεῖ δὲ περιχορεύει εἰς ξένας ἐπισκοπὰς ἄνευ τῆς εἰδήσεως καὶ ἀδείας τοῦ ποιμενάρχου. Καὶ πρῶτον, δὲν δύναται κατὰ τὸ αὐστηρῶς διαγεγραμμένον παρὰ τοῖς Εὐρωπαϊοῖς δίκαιον, ἐπίσκοπος ἢ ἱερεὺς ν' ἀναγορευθῆ, ἄνευ τῆς ἐκλογῆς καὶ αἰτήσεως τοῦ λαοῦ. Ἡ Ρώμη δύναται μὲν νὰ ψηφίσῃ ἀρχιερεῖς, διὰ τὰς ἐντὸς τοῦ ἰδίου αὐτῆς Κράτους διακονίας, οὐχὶ δὲ καὶ διὰ τὰς ἐκτὸς, ἄνευ, ὡς εἵπομεν, τῆς ἐκλογῆς τοῦ λαοῦ. Τίς λοιπὸν ἐξελέξατο ὡς Πατριάρχην τὸν Ἰωσήφ τῶν Βουλγάρων, ὅστις ἐνέπαιξε τὴν Ρώμην; Τίς ὡς Ἀρχιερέα, τὸν Μελέτιον, πρῶην Δράμας; — Ὑπάρχει ἡ τοῦ λαοῦ θέλησις; Ἄν ναι, πρέπει αὕτη ἵνα διαβιβασθῆ διὰ τῆς Ὑψηλῆς Πύλης εἰς τὸν Πάπαν, ἢ τὸναντίον ἡ Ὑψηλὴ Πύλη νὰ λάβῃ προηγουμένως γνῶσιν καὶ νὰ βασανίσῃ ἐν τῷ δικαίωματι τῆς Κυριαρχίας της τὰς ὑπογραφὰς τῶν αἰτούντων, ἵνα μὴ ᾧσι πλαστὰ καὶ βεβιασμένα, καὶ τότε ὁ Πάπας, τῇ ἐγκρίσει τῆς Πύλης, νὰ προβῆ εἰς χειροτονίαν. Ἄλλως πρὸ τῆς τοιαύτης ἐνεργείας, ἡ Πόρτα ἐν τῷ δικαίωματί της, καὶ ἐν τῷ δικαίωματι τῶν ὑπηκόων αὐτῆς, δὲν δύναται ν' ἀναγνωρίσῃ τοὺς τοιοούτους τοῦ Πάπα λειτουργοὺς ἢ ποιμένας, καὶ ἂν μέχρι τοῦδε ἀνεγνώρισε τοῦτον ἢ ἐκεῖνον, εἶναι διότι τὰ Πατριαρχεῖα τῶν Ἀνατολικῶν, δὲν ἔκαμον τὰς προσηκούσας ἐνστάσεις, ἢ ἐν περιπτώσει διαμαρτυρήσεις κατὰ τῆς αὐθαρέτου τοῦ Πάπα ἐπεμβάσεως. Δεύτερον, τὸ δικαίωμα τοῦ ἐποπτεύειν ἀπὸ τοὺς κατ' ἐπαρχίας Μητροπολίτας εἶναι ἱερὸν καὶ ἀδιαφιλονείκητον. Δυνάμει ἄρα τοῦ δικαίωματος τούτου δὲν δύναται οὐδεὶς τῶν Ἰησουϊτῶν νὰ εἰσέρχηται ἀκωλυτὴ εἰς ἐπισκοπὰς ξένας, ἀλλ' ὀφείλει οὗτος ἵνα παρουσιαζῆται εἰς τοὺς κατὰ τόπους Μητροπολίτας, καὶ τῇ συγκαταθέσει αὐτῶν νὰ περιέρχηται τὴν ἐπαρχίαν, εἰάν ἡ διαγωγή του ἀνύποπτος καὶ οὐχὶ στασιώδης. Ἐκ τούτων ἄρα συνάγεται, ὅτι τὸ δικαίωμα εἰς τὸν Πάπαν τοῦ ἀναγορεύειν καὶ καθιδρῶσειν ἐπισκόπους πάσης ἡεροκαμπίας ἐν τῇ Ἀνατολῇ ὑπῆρξεν ἐξαιρετικόν· πᾶσα δὲ ἐξαιρέσις λογίζεται ἄδικος καὶ αὐθαίρετος. Κατὰ δὲ τῆς αὐθαίρεσις ταύτης ἀνιστάμενοι, ἀπεκδεχόμεθα, ἐξ ὀνόματος τῆς ἀδικουμένης ἀδελφότητος, τὴν ἐπανόρθωσιν τῶν μέχρι τοῦδε κακῶς πεπραγμένων καὶ τὴν περαιτέρω καταστολὴν τῶν τοιούτων. Τὰ Πατριαρχεῖα τοῦ Γένους, ἀπεκ-

διδόμενα εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦτον, ἐὰν ὑπάρχη ἐν αὐτοῖς αὐταπάρνησις, ἐσμέν βέβαιοι ὅτι θέλει ἐπιρέψωσι τοὺς ἀγῶνάς των, καὶ πρᾶσθαι, καὶ κοινὴ γνώμη, ἐξωτερικὴ τε καὶ ἐσωτερικὴ, καὶ πρὸ πάντων ἡ Ἵψηλὴ Πύλη, ἥτις, ὡς τὸ ὁμολογήσωμεν, παρέσχεν ἀείποτε τὴν συνδρομὴν τῆς καὶ προστασίαν εἰς τὰς νομίμους ἀξιώσεις τοῦ Κλήρου. Μὴ πρὸς Θεοῦ κλεισιτέρα παράτασις τῶν δεόντων, διότι ἐνὸς ἀτόπου δοθέντος μυρία ἔφονται. Ἐκ τοῦ ἀτόπου τούτου, ἢ τῆς ἐξαιρέσεως ἧς λαμβάνει ὁ Πάπας, ἐὰν ὠφελουμένη ἄλλη τις ἐκκλησία, ἐγκαθιδρύσῃ καὶ αὐτὴ ποιμένας εἰς τὰς Ὀθωμανικὰς ἐπαρχίας, τί θέλει προκύβει; — ἀθρόα τὰ πλήθη θέλει συρρεύσουν περὶ αὐτοὺς, καὶ τότε θὰ ἔχωμεν ποιμένας ἄνευ ποιμνίου, καὶ τὸ, ὅπερ θεωρηθήσεται ἐν ἀρχῇ ὠφέλιμον, πιθανὸν νὰ θεωρηθῇ εἰς τὸ κατόπιν ἐπιζήμιον, ἢ καὶ τἀναπαλιν πάντως ὠφέλιμον. Τὰ τοιαῦτα δὲν δύναται νὰ τὰ δογματίσῃ ὁ νοῦς, ἀλλὰ τὰ διέπει καὶ τὰ δογματίζει ὁ χρόνος, ἐὰν ἐν τῷ χρόνῳ συνυπάρξῃ ὁ νοῦς.

Τὰ ἀνωτέρω ἐπιφωνοῦντες, κλειόμεν τὸ μέρος τοῦτο τῆς πραγματείας μὲ μικρὸν ἐπεισόδιον εἰς τὸ περὶ Ἀνεξιθρησκείας. Τὸ δόγμα τοῦτο εἶναι κοινὸν καθ' ἅπασαν τὴν Εὐρώπην καὶ τὴν Ῥωσσίαν παντοῦ Ἀνεξιθρησκεία, ἀλλὰ πανταχοῦ καὶ ἐν τῇ μικρᾷ Ἑλλάδι τιμωρεῖται ὁ προσηλυτισμὸς. Καὶ ὅπερ συμβαίνει καὶ γίνεται ἐν Εὐρώπῃ, τοῦτο δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ ἐν τῇ Τουρκίᾳ ὁ προσηλυτισμὸς, δυνάμει τοῦ ὅρου τῆς Ἀνεξιθρησκείας, δὲν ἐπιτρέπεται οὐδαμοῦ, καὶ μὴ ἐπιτρεπόμενος δύναται νὰ τιμωρηθῇ τῇ αἰτήσει τῆς προσβαλλομένης Ἐκκλησίας, καὶ τοιοῦτοτρόπως νὰ παύσῃ τὸ σκάνδαλον καὶ ἡ ἐξαχρείωσις. Τοῦτο συνιστῶμεν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα τοῦ Γένους.

Καὶ ταῦτά γε ἱκανὰ ἵνα ψαλιδίσωσι τὰς γλώσσας τῶν ἐναντίων καὶ ἀποσβαλώσωσιν αὐτοὺς εἰς ἀπολογίαν τινὰ ἢ ἀντίρρησην. Πλὴν τί εἴπωμεν περὶ τοῦ ἡμετέρου Κλήρου; Εἶναι ὁ πρὸ 40 ἐτῶν, ἢ ἐξωλίθησεν 90 ὅπισθεν; Ποῦ οἱ γενναϊόψυχοι ἐκεῖνοι ποιμένες καὶ οἱ διδάσκαλοι; ποῖα νοσοκομεῖα, ἢ ποῖα σχολεῖα κλείζουσι τὸ Γραικὸν Γένος, συγκρίσει τῶν μὴ ὑπαρχόντων εἰς τοὺς ἑτεροφύλους πρὸ τεσσαρακονταετίας καὶ ἤδη διαλαμπόντων; οὕτω πενιχρὸς ἦτο τότε ὁ Πατριαρχικὸς οἶκος; οὕτω συνεσιάζετο ἡ λαμπρότης τῶν ἐκκλησιῶν, ἀπέναντι τῶν ἄρτι οἰκοδομηθέντων καὶ οἰκοδομουμένων ἀπὸ τὰς ἑτεροθρήσκους κοινότητας; τίς συγγραφεὺς ἐκόσμησεν ἕκ τινος χρόνου τὰ ἔργα τῆς διανοίας του μὲ τὰ σεπτὰ ὀνόματα τῶν πνευματικῶν μας πατέρων; ἀντὶ τῶν μεγαλοπρεπῶν μεγάρων δὲν ἦτον ἱερωτέρα ἢ ἐνίσχυσις συγγραφέων καὶ συγγραμμάτων, ὧν διψᾷ πᾶσα ἡ κοινωνία; τὰ τοιαῦτα καὶ πλείστα ἄλλα περιποιῶσι σέβας καὶ δό-

ξαν ἀγήρατον εἰς τοὺς πνευματικούς πατέρας· τούτους θέλει θεωρήσει καὶ ἀνακράξει ἡ νῦν τε καὶ ἡ κατόπιν γενεὰ εὐεργέτας τῆς, καὶ τοιοῦτος εὐχεται μετὰ συντριβῆς καρδίας πᾶς ἀγαθὸς πολίτης ἵν' ἀναδειχθῆ καὶ κληρὸς καὶ πολλοὶ τῶν δυναμένων ὁμογενῶν, οἵτινες θυσιάζουσι τὴν ἱστορικὴν αὐτῶν δόξαν εἰς ἴδια θησαυρίσματα ἀπέχοντες τῶν κοινῶν τοῦ Γένους πραγμάτων. Τίς ἦτο ὁ τότε σεβάσμιος καὶ περιβλεπτός ἡμῶν Κληρὸς, ἐπαναλαμβάνομεν αὐθις καὶ μυριάκις; Ἰπῆρχον κατ' αὐτοῦ στεναγμοὶ, καταλαλιαὶ καὶ παράπονα, ὡς ἤδη κατὰ πολλῶν πολλαχοῦ συμβαίνει; ἢ ἅπας παντοῦ ὁ λαὸς ὡς ἐν ἐνὶ σώματι καὶ μιᾷ καρδίᾳ στοιχειούμενος περὶ τὴν Ἐκκλησίαν ἐδόξαζεν ὡς προφήτας τοὺς ἀοιδίμους ἀρχιερεῖς του; Καὶ νῦν, ποῦ τὸ σέβας τῶν λαῶν πρὸς τὸν Κληρὸν, ἢ τίνες ἀφρήτορες καὶ ἀνέστιοι ποιμαίνουσι πολλαχοῦ τοὺς λαοὺς, χρώμενοι ἀντὶ τῶν ποιμενικῶν λόγων τὰ βέλη τῆς συκοφαντίας, ὡς Ἀρχιερεῦς τις, ὃν εἶδαν καὶ ἀπεστράφησαν οὐ μόνον λαοὶ, ἀλλὰ καὶ σύμπας ὁ ἱερός Ἄθως; Ποῦ, εἰς ποίαν ὁμόθρησκον κοινωσίαν συμβαίνουσι τὰ ἄπερ ἐνθάδε; Εἰς τὴν Ῥωσσίαν, Σερβίαν, Βλαχίαν, Μολδαυίαν, ἢ ποῦ; Τότε οἱ Ἀρχιερεῖς ἦσαν οἱ ἄγραυλοι φύλακες τοῦ ποιμνίου, καὶ νῦν συμμαχοῦντες πολλαχοῦ μὲ τοὺς κακῆς πίστεως ὑπαλλήλους, ἐκδέρουσιν ἐκ συμφώνου τὸν λαόν, καὶ οὕτω ἡ Ἰψηλὴ Πύλη, μὲ ὄλην τὴν ἀγαθὴν προαίρεσιν ἣν ἔχει πρὸς τὴν ἀπονομὴν αὐστηρᾶς δικαιοσύνης εἰς τὸ ὑπήκοόν τῆς, δὲν δύναται νὰ ἐλέγξῃ τοὺς παραβαίνοντας τὰς διαταγὰς τῆς, διότι ὑπὲρ παντὸς ἀδικοῦντος καὶ καταπιέζοντος ὑπαλλήλου ἀπολογοῦνται ἀμέσως οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Κοτζαβάσιδες, καὶ τοιούτοτρόπως πληροῦται ἡ κοινωσία στεναγμῶν τε καὶ θλίψεων. Ἄλλ' οἱ τοιοῦτοι ἐνιαχοῦ Κοτζαβάσιδες, οἱ τοιοῦτοι Ἀρχιερεῖς, ἐξαγοράζοντες αἷματι τὴν ἐπιρροὴν των, καὶ πολλάκις τὰ ἀξιώματά των, εἰσὶν ἄξιοι τοῦ αἰωνίου πυρός, καὶ τοῦ αἰωνίου ἐν γενεαῖς γενεῶν ἀναθέματος! Μὴ θέλοντες ἵνα θίξωμεν τὰ κακῶς καλῶς κείμενα, κατὰ τι παράγγελμα τῶν ἀρχαίων, ὅπερ ἐπηρεάζει καὶ δημοσιογραφίαν καὶ πᾶσαν τάξιν λογίων, ἐν μόνον παρατηροῦμεν, καὶ ἐπ' αὐτοῦ ἱδρυταὶ τὸ κλέος τῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ διὰ τὴν ἄμπελον ἔμβολος μὴ οὔσα καλῶς ἠνδρωμένη, ἢ μὴ φέρουσα τοὺς τέσσαρας ἐν μετώπῳ κατὰ δεκάδα κύκλους, ὅχι δὲν συνεπιφέρει σκιάν καὶ καρπὸν ὄριμον ἄξιον τοῦ ἀγιασμοῦ καὶ τῆς μεταλήψεως, ἀλλὰ καὶ συναποξηραίνει τὸν κορμὸν ἐφ' οὗ ἐμποιεῖται τὸ κέντρον, ὡσπερ συνέβη ἐν Καμπανία καὶ Δράμα, καὶ πολλαχοῦ τῆς ἄνω καὶ κάτω Μοισίας· καὶ δεύτερον, ἐὰν τὸ ἔμβολον γεγηρακυίας φύσεως, μάταιος ὁ ἀγὼν, ἀπαιτοῦνται νέα φυτώρια πρὸς ἀντικατάστασιν ἐκ τῆς ρίζης, καλῶς εἰργασμένα εἰς τὴν δεξαμενὴν τῆς πνευ-

ματικῆς αὔρας, καὶ ἐν τετραγώνοις λάκκοις ἐδαφιούμενα, ἵνα οὕτω τηρῶσι τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἰκμάδα καὶ διαχέωσι ταύτην εἰς τὰ περίξ λελωθημένα πρὸς ἴσιν, καὶ ἵνα, τοιουτοτρόπως ἐμπεδούμενα ἐπὶ τὴν πέτραν τοῦ θεμελίου, ἀνθέξωσι κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ καύσωνος καὶ τῆς θυέλλης τὰς τρικυμίας. Καὶ τρίτον, πᾶς ὁ μὴ καλλιεργῶν οὕτω καὶ οὕτω καὶ ἐν πανσελήνῳ χρόνῳ τὴν ἄμπελον καὶ τοὺς ἀμπελῶνας, ἔξει τὸν ἐξ αὐτῆς τρυγητὸν σταφυλὰς ἀώρους, καὶ τὸ ἐξ αὐτῆς γλεῦκος θέλει εἶσθαι ὄξος δριμύ, δριμύτερον ἴσως ἐκείνου ὅπερ ἐπότισαν οἱ Ἰουδαῖοι τὸν Κύριον.

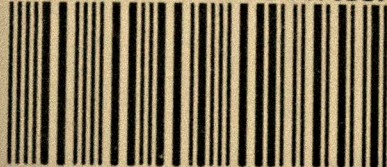
Τοιαῦτα ὑποτυποῦντες ἐν ὥρᾳ καθ' ἣν ἀπερχόμενοι ὅπου ὁ προορισμὸς δημοσιογράφου, εὐχόμεθα ἐκ βάθους καρδίας ἵν' ἀναλάμψωσι καὶ αὐθις ἐκ τοῦ πυρῆνος τῆς Ὀρθοδοξίας οἱ πάλαι ποτὲ θεοκήρυκες, ὀρθοτομοῦντες τὸν λόγον τῆς ἀληθείας πρὸς αἶνον καὶ δόξαν τοῦ ζῶντος Θεοῦ, τοῦ ἐτάζοντος καρδίας τε καὶ νεφρούς.

Ἐγγραφον ἐν Κωνσταντινουπόλει, κατὰ Ἀπρίλιον τοῦ ἔτους 1862.

Ὁ πολιτικὸς πρόσφυξ δημοσιογράφος

Χ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΑΔΗΣ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

007000173459

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ